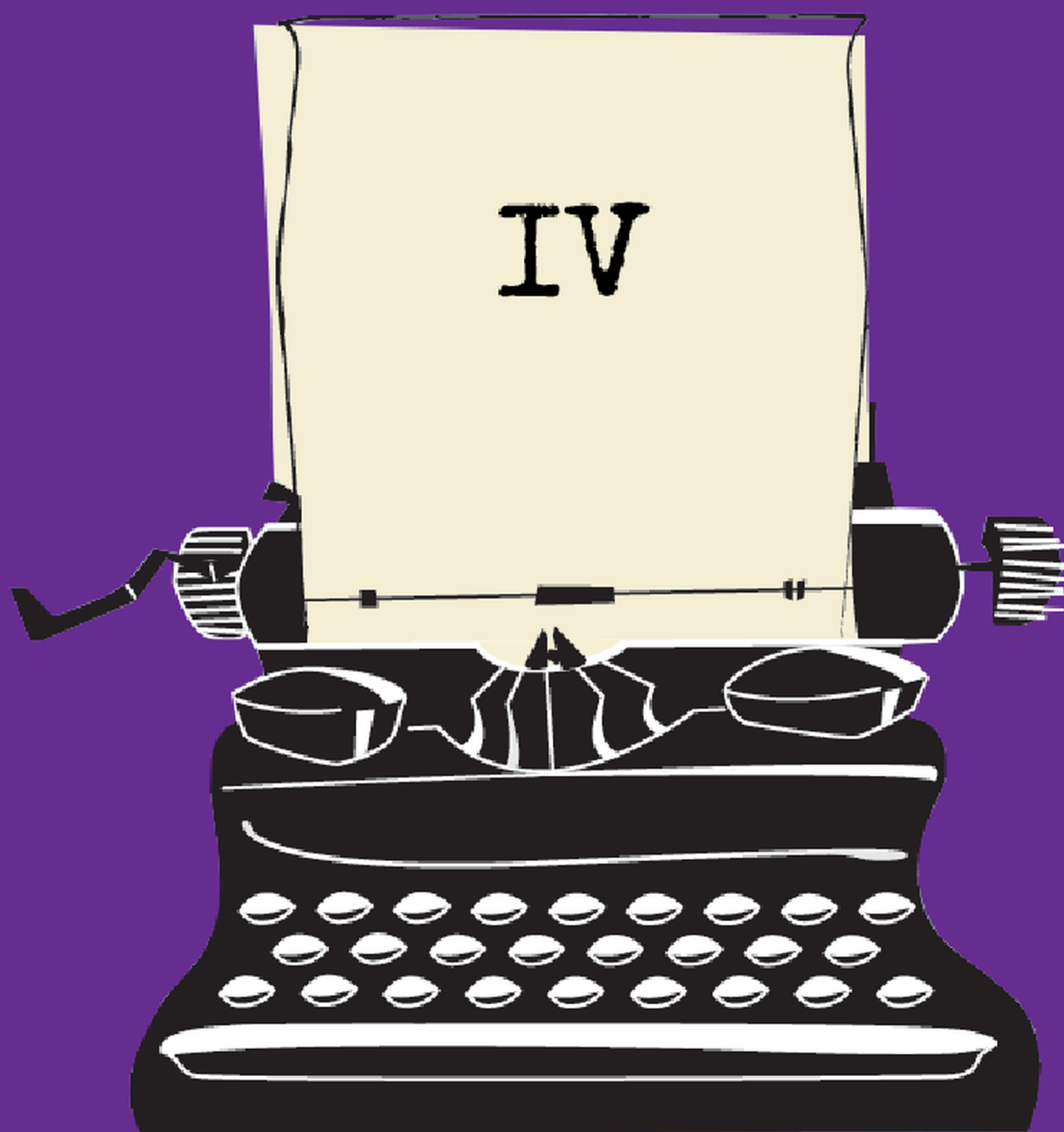

ARS TRANSLATORICA

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет іноземної філології
Кафедра романо-германської філології

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет лінгвістики

ARS TRANSLATORICA

**ВИПУСК
IV**

РІВНЕ - 2020

УДК 81'255.2

A 80

Ars Translatorica : зб. перекладів / Упорядники:

О.В. Константинова, О.П. Демиденко. – Рівне : РДГУ, 2020. – Вип. 4.
– 122 с.

A 80

Ars Translatorica : The Collection of Translations / Compilers:

O.V. Konstantinova. O.P. Demydenko. – Rivne : RSUH, 2020. – Issue 4.
– 122 p.

У збірник увійшли переклади англійських, іспанських, німецьких, польських, французьких та японських творів українською мовою: художня проза, поезія. Збірник призначений для всіх, хто цікавиться проблемами перекладознавства.

The Collection includes Ukrainian translations of English, Spanish, German, Polish, French and Japanese fiction and poetry. The Collection is intended for a wide circle of the theory and practice of translation admirers.

УДК 81'255.2

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальні редактори – **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент;

Демиденко О.П., канд. пед. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Аладько Д.О., канд. філол. наук, доцент; **Дем'янчук М.О.**, викладач

Українсько-Японського центру КПП ім. Ігоря Сікорського; **Жук Л.Р.**, вчитель вищої категорії Рівненської української гімназії; **Калініченко М.М.**, канд.

філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд.

філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент;

Смерчко А.А., канд. філол. наук, доцент

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(протокол № 2 від 27.02.2020 р.)

© Автори публікацій, 2020

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2020

© Національний технічний університет України

«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», 2020

ПЕРЕДМОВА

Збірник перекладів «ARS TRANSLATORICA-IV» виходить у межах спільного перекладацького проєкту кафедри романо-германської філології Рівненського державного гуманітарного університету і факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського».

Збірник об'єднує переклади професійних перекладачів і студентів, які представили свої перші експерименти на перекладацькій ниві. Цього року у нього увійшли переклади українською мовою з невеликих англійських, німецьких, французьких, іспанських, польських, японських творів або уривків із них.

Основною метою видання є популяризація та розвиток україномовного перекладу, зокрема шляхом залучення до цієї справи початківців – студентів філологічних спеціальностей, які шукають свій шлях у професії і часто не мають змоги випробувати себе, потребують професійної підтримки і поради від досвідчених колег. Сподіваємося, що їхній дебют матиме гідне продовження, і молоде покоління тлумачів творчо і плідно працюватиме задля зближення української культури з культурами світу та задля розквіту і збагачення української мови.

***Редколегія збірника
«Ars Translatorica»***

ЗМІСТ

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ

АННА ГРЕСОВА

<i>Вільям Блейк</i> ЛУНА В ТРАВАХ.....	6
--	---

ОЛЬГА ДЕМИДЕНКО

<i>Джефрі Чосер</i> ЛЕГЕНДИ ПРО СЛАВНИХ ЖІНОК. Легенда про Тізбу.....	8
<i>Джефрі Чосер</i> ЛЕГЕНДИ ПРО СЛАВНИХ ЖІНОК. Легенда про Аріадну..	20

ОЛЕКСАНДР ОДРІН

<i>Персі Біші Шеллі</i> ВРАЖЕННЯ: I. Силуети.....	39
<i>Томас Мур</i> ЦЯ АРФА, ЧИЙ У ДАВНІ ДНІ У ЗАЛАХ СПІВ ЛУНАВ.....	40
<i>Оскар Вайльд</i> ДО –	41

ОЛЕНА О'ЛІР

<i>Персі Біші Шеллі</i> ЛІТО І ЗИМА.....	42
<i>Персі Біші Шеллі</i> ФРАГМЕНТ: ФАЛЬШИВИЙ ЛАВР І СПРАВЖНІЙ.....	43
<i>Персі Біші Шеллі</i> ПІСНЯ ІРЛАНДЦЯ.....	44

КАРИНА ПАДАШУЛЯ

<i>Вільям Шекспір</i> ЗИМОВА КАЗКА (Уривок).....	46
<i>Вільям Блейк</i> БОЖА ПОДОБА.....	47

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

<i>Джон Донн</i> ПРОЩАЛЬНІ ПОБАЖАННЯ, ЯКІ ЗАБОРОНЯЮТЬ СКОРБОТУ.	49
<i>Деніел МакІнтайр Гендерсон О, ВІР І ВІРНИМ БУДЬ</i> (Парафраза).....	51
<i>Вальтер Скотт</i> НОРИНА ПРИСЯГА (З гельської).....	53
<i>Роберт Браунінг</i> ЯК ПРИВЕЗЛИ ДОБРІ ВІСТІ З ІЕНТА ДО АХЕНА.....	55
<i>Керол Енн Даффі</i> СВЯТВЕЧІР.....	59
<i>Керол Енн Даффі</i> ДЕМЕТРА.....	61
<i>Керол Енн Даффі</i> ПЛАТОВА ДРУЖИНА.....	62
<i>Керол Енн Даффі</i> ЕНН ГЕТЕВЕЙ.....	64

ІРИНА СТАСЮК

<i>Джордж Байрон</i> СТРОФИ, НАВІЯНІ ДОРОГОЮ З ФЛОРЕНЦІЇ ДО ПІЗИ.	65
<i>Роберт Ловелл</i> ЕПІЛОГ.....	66

ОЛЬГА ТРЕТЯК

<i>Френсіс Скотт Фіцджеральд</i> ЛОБУРЯКА (Уривок).....	68
---	----

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

<i>Маріо Бенедетті</i> ДРУЖИНА ЛОТА.....	73
--	----

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ

МІЯ ГАЗДУН

<i>Чайа Наталія Короткина</i> УЛЮБЛЕНИЙ УЧИТЕЛЬ.....	75
--	----

ВІКТОР МАРАЧ

<i>Генріх Гейне</i> ЛОРЕЛЕЯ.....	86
----------------------------------	----

АНАСТАСІЯ МУХІНА

Егон Фрідель, Альфред Полгар ГЕТЕ: ГРОТЕСК У ДВОХ ДІЯХ (Уривок). 88

КАРИНА ПАДАШУЛЯ

Марія Луїза Кашніц НА УЗБЕРЕЖЖІ ЛИШЕ Я І ТИ..... 93

БЕРОНІКА РОМАНЮК

Йоган Вольфганг фон Гете ФАУСТ (Уривок)..... 94

ІРИНА СТАСЮК

Еріх Кестнер МАЛЕНЬКЕ СОЛО..... 95

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Кіртін Шваб В МЕНІ ПАЛАЄ ЧИСТИЛИЩЕ 97

Кіртін Шваб СЛІДИ СЛІВ..... 97

Кіртін Шваб ЗАПРОПОНУЙ МЕНІ ЩОСЬ..... 98

Кіртін Шваб КИНЬ ПОГЛЯД..... 99

Кіртін Шваб ЗВІДКИ ВЗЯЛАСЬ ТУТ СЛЮЗА?..... 100

ТЕТЯНА ЯСІНСЬКА

Неле Нойхаус ДЕНЬ МАТЕРІ..... 101

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

Адам Міцкевич СТЕПИ АНКЕРМАНСЬКІ..... 104

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Станіслав Гроховяк У СЛЮТУ..... 106

Станіслав Гроховяк ЛЮБОВ – 107

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

Шарль Бодлер АЛЬБАТРОС..... 108

ІРИНА СТАСЮК

Лізет Брошу ВСЬОМУ СВІЙ ЧАС..... 110

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Жак Превер ЗРОБИТИ ПТАХІВ ПОРТРЕТ..... 113

ПЕРЕКЛАДИ З ЯПОНСЬКОЇ

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Мотоорі Норінаґа ЯКЩО ЗАПИТАЮТЬ..... 116

Тайра но Канеморі ЩОСИЛИ..... 117

Фузії Таканао СМУТНО..... 118

ПРИМІТКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ..... 119

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ..... 120

ПЕРЕКЛАДИ З АНГЛІЙСЬКОЇ

АННА ГРЕСОВА

**Вільям Блейк
ЛУНА В ТРАВАХ**

Вже сонце встає,
Небу радість дає;
І дзвони дзвенять,
Щоб Весну привітати;
А жайвір і шпак
У кущиках так
Чарівно звучать,
Звуки вгору летять;
Нас розвага єдна —
Грає в травах Луна.

Старий Джон, сивий дід,
Нам сміється услід,
Він сидить під дубком,
З іншим людом разом.
Гра їх так веселить,
Бо ж вони, хоч на мить,
Дітьми знову стають,
Нам поради дають:
«Гра для всіх нас одна —
З нами грає Луна».

Коли врешті малеча
Припиня товкотнечу,
Сонце зникло з небес,
Гри скінчився процес.
І в обіймах матусь
Пташенята чомусь
Стихли, наче від чар,
Їх зморив денний жар.
Дітвора засина,
В травах стихла Луна.

William Blake
THE ECHOING GREEN

The sun does arise,
And make happy the skies;
The merry bells ring
To welcome the Spring;
The skylark and thrush,
The birds of the bush,
Sing louder around
To the bells' cheerful sound;
While our sports shall be seen
On the echoing Green.

Old John, with white hair,
Does laugh away care,
Sitting under the oak,
Among the old folk.
They laugh at our play,
And soon they all say,
«Such, such were the joys
When we all—girls and boys—
In our youth-time were seen
On the echoing Green.»

Till the little ones, weary,
No more can be merry:
The sun does descend,
And our sports have an end.
Round the laps of their mothers
Many sisters and brothers,
Like birds in their nest,
Are ready for rest,
And sport no more seen
On the darkening green.

ОЛЬГА ДЕМИДЕНКО

Джефрі Чосер **ЛЕГЕНДИ ПРО СЛАВНИХ ЖІНОК**

ЛЕГЕНДА ПРО ТІЗБУ

Тут починається Легенда про Тізбу, мученицю з Вавілона

Колись давно у славнім Вавілоні
Семіраміда правила на троні
І захистила град з усіх сторін
Водою й муром із міцних цеглин.
Два лорди проживали гонористі
У цьому найвеличнішому місті,
Сусідами мужі оті були,
Та між садиб мур з каменю звели.
Один із них чудового мав сина —
Найкращого молодика країни,
А інший — доньку, і її краса
Затьмарювала сяйвом небеса —
Казали так про них усі сусідки.
Адже чутки не виникнуть нізвідки —
За славу сю хай дякує сусід!
Тоді вважали: пильнувати слід
Дівчат від різних помилок життєвих —
Такий закон був для усіх місцевих.
Про Тізбу повіда Овідій нам,
Хлопчина ж той ім'я носив Пірам.
Ось так плітки зумовили бажання:
Вони зростали і росло кохання...
Вже й вік настав, що час до шлюбу статъ;
Цих двох могли б навіки поєднать,
Як не перечити батьки б схотіли.
Та почуття були такої сили
Що жоден друг не міг їх зупинить,
Тож таємниці мусили хранить.
І потаємні їхні всі стрічання
Розпалювали полум'я бажання.

Накрий вогонь — він розгориться знов;
Від заборони так зроста й любов.
В стіні, яка цю пару розділяла,
З часів, як предки місто заснували,
Розколина лишалася вузька,
Лиш смужка світла йшла по ній тонка.
Та для кохання шлях завжди знайдеться...
Закохані — в легенді так ведеться —
Знайшли в стіні отой вузенький лаз
(Наснажує сміливість повсякчас)
Щоб голосами, мов на покаянні,
Тихенько шепотіть слова кохання:
Клялися так, що слух лиш їх вчував,
Немов до муру хтось їх прикував.
З одного боку так стояв хлопчина
До іншого приходила дівчина,
Щоб голоси кохані їм почуть.
Наглядачів вдалося обмануть;
Щодня молились, щоб стіна та впала
«Впади додолу! — так вони благали,—
Бо через заздрість розділяєш нас!
Тобі давно розпастися вже час.
А як не можеш зовсім розвалитись,
Дозволь тоді хоча б на мить зустрітись,
Щоб поцілунок нас палкий зігрів,
Він визволить від холоду страхів.
Ми, попри все, обітниці тримаєм,
Ти чуєш, як ми стогнемо й страждаєм,
Щоб наші ти слова передала,
Тож дякуєм, хоч втіха ся мала!»
Коли вони зізнання ті скінчали,
Стіну холодну ніжно цілували
І мусили вже по домівках йти,
Сховавшись під покровом темноти,
Щоб не помітив їх ніхто цікавий,
І не пішла по світу прикра слава.
Тривалий час ось так у них велось,
Та якось Феба світло розлилось

І вже Аврори промені неспинні
Росу всю висушили до краплини.
Прийшов до місця зустрічі Пірам,
Чекав на Тізбу він, і саме там
Сі двоє склали справжню обіцянку
З домівок утекти ще до світанку,
У дурні охоронців всіх пошить
Й за мур на волю разом поспішить.
І, щоб не потерпати від блукання,
Вони домовилися про стрівання,
В умовний час між приміських долин
Там, де лежить похований цар Нін.
Язичники кумирів шанували
І зазвичай у луках їх ховали.
Колодязь близ могили тої був...
Скажу простіше, кожен щоб почув:
Домовились вони, на диво, швидко;
Лиш сонечко було задовго видко,
Аж поки закотилось в океан.
Пірам сю Тізбу взяв так міцно в бран,
І зустрічі тієї так бажалось,
Тож, як під кровом ночі все сховалось,
Своє обличчя вкрила під вуаль
І подалась на самоті удаль.
Лишила всіх обітниці заради,
І все, що мала. Тут немає ради, —
Бо жінка здатна щиро покохать
Кого насправді може і не знать!
До дерева дівчина поспішила —
Її любов безстрашною зробила —
Та й сіла під колодязь відпочить.
Аж тут із хащ левиця вже біжить,
Як втілення жаху і небезпеки,
І кров стікає із її пащеки —
Так спрага до колодязя вела...
А Тізба це побачила й змогла
Втекти у превеликім хвилюванні
В печеру, що примітила зарані.

Вона так швидко бігла, що, на жаль,
Злетіла із обличчя їй вуаль,
А дівчина її не підхопила,
Бо мріяла в ту мить дістати крила;
Заціпеніла в темряві мерщій.
Левиця ж прибула на водопій
І, навкруги обходячи криниці,
Вуаль узріла, що була в дівиці,
Її схопила й вимазала в кров,
А потім повернулась в хащу знов.
Тоді й Пірам в те місце нагодився,
Але занадто вдома забарився.
Хлопчина неймовірно поспішав,
Додолу очі поночі тримав,
А місяць сяяв, і, хоч біг він швидко,
Було усе напрочуд добре видко;
Під ноги кинув оком й миттю зблід,
Бо на піску побачив лева слід.
І серце зразу обірвалось в нього,
Зблід на лиці від здогаду й тривоги.
Скривавлене узрівши сповиття,
Враз закричав: «Нащо мені життя!
Ся ніч обох коханців має вбити!
Чи зможу в Тізби прощення прости,
Якщо її привів я до біди?
Вона вже вмерла, — свідчать се сліди!
Як міг дівчину я переконати
Прийти сюди, щоб смерть свою прийняти,
А сам спізнився! Хоч би поспішив,
Тоді б її живою тут зустрів!
Якщо той лев іще сидить у хащі,
Нехай загину я у нього в пащі,
Нехай розірве тіло на шматки,
Хай виїсть серце, обгризе кістки!»
Вуаль схопив він і обмив сльозами
Сказав: «Своє життя прожив без тями;
Відчуй же, як із мене лється кров,
Бо втратив разом з Тізбою любов!»

І серце пронизав собі ударом.
Кров з нього полилась потоком ярим,
Немов вода, як трісне водовід.
А Тізбі ще сих лих незнаний хід,
Вона сама сиділа у темноті
І думала : «Пірам мій у турботі
Напевно, вже мене шукає скрізь,
Лихі підозри в ньому піднялись».
Отож, вона зі свого вийшла схову
До друга на долину присмеркову:
«Скажу йому: від лева ждав загин,
І мій перестрах зрозуміє він».
І тіло врешті-решт знайшла кохане,
Що в корчах билось на землі від рани,
І в неї миттю похолола кров,
Від жаху серце зціпеніло знов.
Мов крейда зблідла і тієї ж миті
Змогла, що зрить, нарешті зрозуміти,
Пірам коханий умира її!
Безсилі тут усі слова мої.
Як Тізба на собі волосся рвала!
І як себе жорстоко катувала!
Звивалася від горя на землі,
На рани сльози як лила свої!
Вмочала пальці в кров його з плачами,
Мастила в ній лице своє без тям,
Як обіймала мертвого вона!
Як голосила, наче навісна!
Як губи похололі цілувала!
«Хто це вчинив? Хто скоїв сю поталу,
Щоб милого мого занапастить?
Якби ти міг зі мною говорить!»
І голову його бере у руки.
Ще в нім не до кінця заснули муки,
Почув крізь смертний сон, як Тізба зве,
Востаннє звів лице вже неживе
І привидом полинув з сього світу.
Вона схопилась, — щоб тепер узріти

Вуаль криваву й піхви без меча,
А потім — меч убивчий поміча
І мовить: «Вже життя мені немиле;
Моя рука нещасна має силу
Завдять кінець так само і собі,
І тим покласти край плачу й журбі.
Тож я у смерть рушаю за тобою, —
Промовою озвалася такою. —
На світі смерть єдина навсякчас
Могла з тобою розлучити нас.
Але розлуки більше в нас не буде,
Я за тобою буду йти повсюди.
Лишень ревливих прошу я батьків
Не виміщати свій на дітях гнів, —
Адже колись і ви могли кохати, —
Із ним нас разом прошу поховати.
На смерть любов нас щира прирекла.
Хай не зазнають більш коханці зла
Такого, як судилось нам у парі,
Хай не діткнуться такі їх муки ярі,
І хай жінки, що сповнені чеснот,
Не потрапляють до смутних пригод!
Господь так визначив, що жінці в стані
Мов чоловік, бути вірною в коханні;
Доводжу я се на своїм шляху!»
Меча вона схопила без страху,
Бо від любові кров її кипіла,
Й чимдуж у серце меч отой встромила.
Ось так спочили Тізба і Пірам.
Більш благородний муж незнаний нам,
Та й у книжках такого не знайшлося
Тож про Пірама все оте велось...
Зустріть такого щастя за життя,
Бо здатен він на щире почуття!

Та що б не вдіяв муж той знаменитий,
І жінці до снаги таке ж вчинити.

Тут закінчується Легенда про Тізбу.

Geoffrey Chaucer
THE LEGEND OF GOOD WOMEN¹

THE LEGEND OF THISBE

Here begins the Legend of Thisbe of Babylon, Martyr.

Once in Babylon occurred all this,
That town which queen Semiramis
Had ditched all about, and walls did make
Full high, of bricks they did hard-bake.
There were dwelling in this noble town
Two lords, who were of great renown,
And lived so nigh each other, on a green,
That there was but a stone wall between,
As often in great towns is the custom.
And truth to tell, one man had a son,
In all that land one of the liveliest.
The other had a daughter, she the fairest,
That eastward in the world was then dwelling.
The name of each to the other did bring
Women who were neighbours thereabout.
For in that country still, without a doubt,
Maidens were kept guarded jealously
And narrowly, in case they did some folly.
The young man was named Pyramus,
Thisbe was the maid, Ovid says thus;
And in gossip they went hand in glove,
So that as they grew so did their love;

And truly, by reason of their age,
Might have been joined as one in marriage
Except their fathers would not give assent,
And so alike in love was their intent
That none of all their friends could yet,
Prevent it, but oft secretly they met
By cunning, and spoke of their desire;
For veil the coals yet hotter is the fire,
Forbid a love, and it is ten times greater.

The wall which was between them there
Was split apart, from the top right down,
From the moment it first graced the town,
Yet this cleft so narrow was and slight,
It could not be seen in broad daylight.
But what is there love cannot espy?
These two lovers, for I tell no lie,
First finding this little narrow cleft,
With voices low like one who does confess,
Sent their words through the cleft apace,
And told, as they stood there in that place,
All their tale of love and all their woe
Whenever they both dared to do so.
Upon the one side of the wall stood he,
And on the other side there stood Thisbe,
The sweet voice of each other to receive,
And thus their guardians would they deceive.
And every day this wall they would threaten
And wish to God that it were down-beaten,
Thus would they say: 'Alas, you wicked wall,
Through envy you hinder us in all!
Why won't you break or fall all in two?
Or at the least, if you cannot, if you
Would but the once only let us meet,
Or once only exchange kisses sweet,
Then we'd recover from our cares cold.
Yet nonetheless we obligation hold,
Inasmuch as you suffer us to moan
Our words through all your lime and stone.
And so with you we should be pleased.'
And when these words of theirs had ceased
They would kiss the cold wall of stone
And take their leave, and forth would go,
And this was gladly in the eventide,
Or wondrous earl, lest men them espied;

A length of time they spent in this manner
Till on a day when Phoebus rose full clear —

Aurora with the streams of her heat
Had dried the dew from the grasses sweet —
Unto this cleft, where they were wont to be,
Came Pyramus, and after him Thisbe
And made a promise, by their faith I say,
That very night they would steal away
Beguiling their guardians every one,
And forth from the city would be gone;
And as the fields were so broad and wide,
To meet at a sure place and time beside,
And they set their meeting place to be
At King Ninus' grave beneath a tree,
Since pagans who idols' favours curried,
Were then usually in meadows buried,
And fast by this grave there was a well.
And briefly this tale for to tell,
The covenant was made wondrous swiftly,
And the time the sun spent seemed lengthy
Before beneath the ocean it sank down.
This Thisbe had such great affection
And such desire Pyramus to see
That, when she saw her moment, she
At night stole away full secretly
With her face all veiled subtly;
For all her friends, to keep her vow —
She had forsaken. Alas, what pity now,
That ever a woman should be so true
As trust in a man she thought she knew!
And to the tree swiftly she went apace,
For love made her fearless in this place,
And by the well she sat her down to rest.
Alas, then came a wild lioness
Out of the wood, without delay,
Blood-stained from some beast it did slay,
To drink at the well there as she sat;
And so when Thisbe realised that
She rose up with a full fearful heart,
And to a cave, with frightened foot, did dart,

For by the moon she saw it well withal.
And as she ran her veil she let fall
But took no heed, so terrified was she,
And glad it had been possible to flee;
And thus she sat in darkness wondrous still.
When the lioness had drunk her fill,
Around the well she began to wind,
And suddenly the veil did she find,
And with her blood-stained mouth it rent.
When this was done, away she went
And took to the woods to reach her lair.
And at the last Pyramus came there,
But all too long at home had stayed he.
The moon shone, men could clearly see;
And on the way as he travelled fast
His eyes on the ground a-down he cast,
And in the sand that he was gazing on
He saw the broad footprints of a lion,
And in his heart he shuddered so,
And grew pale, and fearful, his hair rose,
And coming near he found the veil all torn.
'Alas,' quoth he, 'that ever I was born!
This one night two lovers' deaths will see!
How shall I ask forgiveness of Thisbe
When I am he who has slain her, alas!
My bidding has slain her, here it was.
Alas, to bid a woman go by night
Into a place where peril might alight,
And I so late! Alas, if I had been simply
At this place before her more promptly!
Now whatever lion is in this forest,
My body must he rend, or my breast
Some wild beast, and gnaw at my heart!'
And with those words to the veil did dart,
And kissed it oft and wept on it full sore,
And said, 'Veil, alas I can do no more,
Than let you feel as well the blood of me,
As you have felt the bleeding of Thisbe!'

And with these words he smote him to the heart.
The blood from the wound did sudden start
As water when the conduit broken is.
Now Thisbe, who knew naught of this,
Sitting alone in terror, she thought thus,
'If it so befall that my Pyramus
Comes hither and he cannot me find,
He may think me false, and unkind.'
And out she comes, and after him she spies
Both with her heart, and with her eyes,
And thought, 'I'll tell my fear indeed,
Of the lioness, and my every deed.'
And at the last her love then she found
Beating his heels against the ground,
All blood-stained, and backwards she did start,
And like the waves began to throb her heart,
And pale as boxwood she, and at a throw
She realised, and did fully see and know,
That is was Pyramus, her heart's dear.
Who could write how deathly did appear

Thisbe now, and how her hair she rent,
And how began herself to torment
And how she lay and swooned on the ground,
And how she wept tears to drown his wound,
How mingled his blood with her plaint,
And with his blood herself began to paint,
How embraced the corpse so, alas!
How woeful this wretched Thisbe was!
How she kissed his frosty mouth so cold!
'Who has done this: who has been so bold
To slay my dear? O speak, my Pyramus!
It is your Thisbe, who calls you thus.'
And therewithal she lifted up his head.
The woeful man it seems was not yet dead,
When he heard Thisbe her own name cry,
On her he cast his heavy deathly eye
And sank again, and yielded up the ghost.

Thisbe rose, without a sound almost,
And saw her veil and his empty sheath,
And then his sword, that made his life cease;
Then spoke she thus: 'My woeful hand,' quoth she,
'Is strong enough for such a deed I see,
For love will give me both strength and boldness,
To make a wound large enough, I guess.
I will follow you, and I shall be
Companion yet cause of death,' quoth she.
'And though nothing but death only
Could separate you from me truly,
You shall no more part now from me,
Than from death itself, I go with thee.
And now you jealous fathers of ours,
We that once were children of yours,
We pray you, that without more envy,
In one grave together we might be,
Since love has brought us to this piteous end.
And may a just God every lover send,
Who loves truly, more prosperity
Than ever had Pyramus and Thisbe,
And let no gentlewoman venture more
To enter into such an adventure.
But God forbid that a woman can
Be less true in love than any man,
And, for my part, I'll show it here!'
And his sword she grasped without fear
That with her love's blood was yet bright,
And to the heart she herself did smite.
And so Thisbe and Pyramus are done.
Of true men I find but few or none,
In all my books, save this Pyramus,
And therefore have I spoken of him thus,
For it is a delight to men to find
A man who can in love be true and kind.
Here you may see, whatever man may be,
Woman will dare to do as much as he.

Here ends the Legend of Thisbe.

Джефрі Чосер
ЛЕГЕНДИ ПРО СЛАВНИХ ЖІНОК

ЛЕГЕНДА ПРО АРІАДНУ

Тут починається легенда про Аріадну

Суддя пекельний, Міносе із Криту!
Настав твій час на авансцену вийти!
Але пишу я не лише тобі,
Бо хочу нагадати і собі
Про зраду віроломного Тезея,
Що гонором й бездушністю своєю
Урешті-решт розгнівав так богів,
Що до кінця життя почервонів.
Тепер почну. Був Мінос цар на Криті
Сто міст його егідою покриті,
А син його, що Андрогеном звався,
В афінській школі старанно навчавсь.
Але загинув той філософ юний,
Бо заздрість часто рве життєві струни
Тож Мінос з військом до Афін приплив,
І над усе помститися хотів.
Тривала довго й нудно та осада,
Та стін міцних не зміг він зруйнувати,
А Нісус, що в тих землях був царем,
Тримався у облозі молодцем.
І Міноса нітрохи не лякався,
Аж поки прикрий випадок не стався
Якось дочка царя на променад
На мур зійшла, щоб глянуть на парад
Й за примхою якогось злого духа
Враз закохалась в Міноса по вуха —
Харизмою дівча він засліпив,
Ще й обладунок сонячно світив,
Тож допомгла йому без остороги
І рідне місто кинула під ноги,
Щоб милував й карав, кого хотів,

Та злом він за добро їй відплатив:
Втопив дівчину у журбі і горі —
Лиш боги співчували її долі...
Ось так загарбник став царем Афін.
Він зруйнував ще міць численних стін
І наказав містам, що підкорялись,
Щоб з даниною кожен рік являлись,
Дітей своїх у жертву щоб віддать —
Про це я далі буду повідать...
Цар Мінос страхітливого мав звіра,
Який в усіх породжував зневіру,
Бо Мінотавр зловісний пожирав
Усякого, хто на очі трапляв.
Тож кожен третій рік усі покійно
Жертв обирали — Свідчу достовірно! —
Багатіїв і бідняків сини
Плили на кораблях до чужини,
Щоб потім царським подарунком стати.
А Мінос міг життя подарувати,
Віддати на поталу монстру, вбить —
Аби за гибель сина відомстити
І афінян щосили притискати,
Щоб вічно у страху усіх тримати.
Відплив додому після всіх боїв
Й традицію жорстоку встановив,
Що існувала до того випадку,
Як цар Егей єдиного нащадка
Був змушений на вірну смерть послать
Бо винятків не міг той жереб мати.
До Міноса на суд він прийшов як жертва
Аби поглянуть в очі вірній смерті,
А потім у в'язниці принц чекав,
Щоб пожирання час страшний настав.
Хоч ти ридай, Тезею, хоч кріпися
Та долі, як простолюдин скорися!
Буть вдячним має той, я сподівався,
Хто із лап смерті вдало врятувався!
Як жінка подарує шанс дожити —

Відтак довіку маєш їй служити,
А ще кохать її до скону літ
Та до сюжету повернутись слід...
У башті, де ув'язнений Тезей,
Скнів вдалині від світла і людей,
Стіна одна суміжною була
З помешканням, яке цар Криту й зла
Своїм дочкам обом відвів коханим
На вулицю їх вікна визирали
Подобалось дівчатам те житло
Не знаю, як то сталося чи було
Але виття Тезея непринадне
Почули юні Федра й Аріадна
Вони дивились у ту саму мить
Як місяць опівнічний мерехтить
А спати сестрам зовсім не хотілось
Тож гору узяла сердечна милість
І співчуттям до чутого з-за стін
Прониклись, бо повідав бранець їм,
Що принц він і його біда спіткала
Тож Аріадна Федрі і сказала:
«Ти ж чуєш плач цей, дорога сестра,
Принц так волає, певно це не гра,
Невже потрапив у біду невинний?
Бо надто щирий плач отой неспинний.
Прошу тебе зі мною я піти,
Бо принцу щиро хочу допомогти».
А Федра так сестрі відповідає
Мене теж жалість щира спонукає
Урятувати в'язня оцього
Його шкодую більш, ніж будь-кого.
Тож пропоную вмовить охоронця
Привести в'язня нам до сходу сонця.
Якщо той принц чудовисько здола —
Здобуде волю. Інше лиш слова.
Його ми на сміливість перевіримо:
Хай зважиться на бій із диким звіром
І пошкодує, що нема меча.

У лабіринті, де їх смерть стріча
Відомо, має монстр просторий сховок
Освітлений — цього не випадково
Достатньо, щоб ударити мечем,
Сокирою, ціпком або ножем,
Гадаю, так урятуватись зможе
Бо чоловіку так чинити гоже.
Зробімо кулі з кулі з воску й коноплі
Як монстр роззявить щелепи свої,
До рота наш герой їх враз поцілить,
Щоб голод втамувать і зуби зціпить.
Як стане монстр ту смакоту жувать
Тезей почне на нього нападять
Й дістане зброю, сховану в темниці
Наглядачем в великій таємниці.
Для монстра сховок збудували так,
Що вихід з нього знайде лиш мастак.
Це лабіринт. І я так відчуваю,
Що повернутися наш воїн має
Тим самим шляхом, за яким зайде.
Нехай назад клубок його веде
За ниткою на світ він вийде Божий,
Як монстра в лабіринті переможе.
А потім, як додому відпливе
Хай стража із собою забере
І там йому прощення подарує,
Бо в тих краях він сам володарює.
Таку пораду я наважусь дати».
Чи вартує розв'язку відкладать?
Тож наглядач привів до них Тезея,
Всім вдалою здалася ця ідея
Принц на колінах так став присягать:
«Готовий я тобі життя віддати,
Служитиму допоки дихать буду,
Лиш перемогу у бою здобуду,
Відразу стану я твоїм рабом
І рабським я пишатимусь ярмом
До скону. Бо як не загину нині,

Зречуся царства я на батьківщині
Слугою стану при дворі твоїм,
Як нагородиш титулом таким,
Прийму за честь таку високу милість.
В служінні виявлятиму я щирість,
Жить буду лиш на хлібі і воді
В роботі не впізнають далєбі
Мене ні Мінос, ані інший цар.
Мене не бачив в очі володър,
Тож не впізнає й у слuzі простому,
Бо обережним буду я в усьому,
Покірно буду шану виявлять
Ніхто мене не зможе упізнать.
Життя врятуй і буду далі жити,
Щоби в ім'я володарки служити.
Наглядача хороброго цього
До батечка відправляю я свого —
В моїм краю отримає він шану
І благородним чоловіком стане.
Володарко, як лицар я кажу,
Я син царя, і так застережу:
Як буде на таке Господня воля,
Що вас утрюх в мій край закине доля,
У почті я служитиму і там,
Брехливе слово не промовляю Вам,
Якщо покірно я запропоную
Служити, милість я таку ціную.
Якщо невдало тут я прислужусь,
До Марса в молитвах тоді звернусь
Аби послав мені він смерть безчесну
Хай з друзями я у стражданнях щезну
А дух мій неприкаяний блука
Ночами, в муках спокою шука,
Назвуть мене всі зрадником посмертно,
А дух ще й осоромить в царстві мертвих.
Якщо колись запрагну більше я,
Ніж дала повелителька моя,
Нехай я у ганьбі зазнаю смерті!

Я все сказав, моя прекрасна леді!»
Тезей був чолов'яга хоч куди
Принадним був у юні двадцять три,
Та якби хтось почув його блага́ння,
До сліз би пройняло оте зізнання,
Тож Аріадна на жіночий лад
Одповіла йому, без всіх завад:
«Царевий сину, лицарю хоробрий,
Як станеш ти слугою в час недобрий—
Ганьба то буде враз усім жінкам!
Такої долі не бажаю нам!
Сердечну я тобі дарую милість,
Щоб виявив ти у двобої стійкість,
А потім доброту до нас явив
І вчинком цим мені й сестрі довів,
Що ми життя не дарма врятували.
Я б краще за дружину тобі стала,
Бо благородна кров у нас обох
Ми б правили у наших царствах вдвох
Тебе не можу недооцінити
Або простим слугою тут лишити —
Що чоловік не зробить із страху?
Не зроблю пропозицію таку.
Моїй сестрі, якщо на се вже йдеться
Зі мною утікати доведеться
Або разом зі мною смерть зустріть,
А краще було з нею одружить
Твого нащадка, як вернеш додому.
Так відповім. І буде все тому.
Якщо поклястись хочеш, присягайся.»
«Клянусь» — сказав. «Інакше попрощайся,
Хай монстр мене на шмаття роздере,
І кров моя до тебе припливе,
Як хочеш. І якби я зброю мав,
То я на ній тепер би присягав,
Аби словам йняла ти більше віри
Клянуся Марсом, у якого вірю,
Як виживу і не впаду в бою,

І не складу голівоньку свою,
Я корабель звідсіль не поведу,
Як вірність я тобі не доведу.
Тепер наважусь правду я сказати
Ти не могла на відстані це знати,
Але тебе я все життя кохав
І понад все побачити бажав,
Ніж будь-яке живе земне створіння
Повір мені, клянусь, це служіння
Сім довгих років я самотньо вів.
Тепер моя ти, я ж твій поготів,
Владарка ти Афін і мого серця!»
Його манери і слова, здається,
Потішили царівну. До сестри
Вона звернулась м'яко і без гри:
«Сестрице, раз з тобою ми царівни,
Цареві спадкоємниці в Афінах,
Що можуть і правительками стать,
Змогли від смерті принца врятувать,
А кожна діва благородна мріє,
Що мужа врятувать з біди зуміє,
А ще як мав шляхетну він мету,
Всі зрозуміють нашу правоту
І нам ніхто не скаже слова злого
Не кине звинувачення тяжкого».
Аби від слів до діла перейти,
Тезею довелось від них піти
І виконать обітниць всіх деталі,
Про них усе ви щойно прочитали.
А згадані вже зброю і клубок
Сховав тюремщик сам без осторог
В помешканні страшного Мінотавра
Поблиз дверей, аби вдалася справа.
Тезея прирекли тоді на смерть,
Щоб монстр розірвав його ущерть.
За Аріадни доброї поради
Чудовисько зборов герой наш радо,
Клубок назовні шлях йому вказав...

Хлопчина лабіринтом пропетляв,
Діставсь човна із стражником на пару —
Дружина й статки там його чекали,
Забрав кохану і її сестру,
Ще й стражника за послугу оту.
Тієї ночі вирушили з Криту
До острова Еліни щоб доплити —
Бо друзі у Тезея там були —
Тож святкували гучно і пили,
Кохану обіймав герой щосили —
Був вдячний за рятунок із могили.
Новий він човен сам облаштував,
місцевий люд в усьому помагав —
І наш герой відплив звідтіль додому.
До острова у пустищі морському
Дісталися як місяць засвітив.
В далекій тій глуші ніхто не жив.
До берегів скелястих в ніч пристали
Бо вже від втоми сили всі втрачали,
Зійшли на узбережжя спочивать,
Тезей пішов на узбережжя спать...
Я маю швидше все оповідати...
Як Аріадна теж вляглася спати
Принадною здалась йому сестра
І Федру він на корабель забрав,
Украв її і втік цей ниций зрадник,
Полишив Аріадну безпорадну.
Додому плив втікач на всіх парах —
Най чортівня йому укаже шлях!
Тож батько його з горя утопився...
Та повідать про нього я втомився...
Хай зрадників їх трунок отруїть!
До Аріадни маю поспішити,
Яка, стомившись, глибоко заснула
І смутку майбуття ще не відчула.
За неї моє серденько болить!
Прокинувшись у світанкову мить,
Вона сама у ліжку опинилась

«Я зраджена! Мені все зрозуміло!»
Волосся рвать від горя почала
До узбережжя босоніж пішла
І заволала: «Де ти, мій герою?
Чому не можу стрітися з тобою?
То хто ж із нас, скажи мені, помер?»
Лиш ехо їй вторила відтепер.
Нікого навкруги, лиш місяць світить,
Тож видерлась на гору. Звідти видить,
Як корабель тікає в далечінь
І з болем в серці стогне навздогін:
«За тебе гірші тільки дикі звірі!»
Чи грішник той, хто породив зневіру?
Водала: «Повернись і пожалій!
Я маю також бути на кораблі!»
На палицю вдалось припнуть хустину,
Щоб він згадав, що Аріадну кинув,
Та все дарма — він відпливав все далі...
Упала на каміння у печалі,
Звелась, хоч ніг не чула від біди,
Поцілувала на піску його сліди.
Вона тепер до ліжка промовляла:
«Моє ти ложе, двох ти колихало,
Дай відповідь мені за двох тепер —
Куди подівся зрадник і позер?
І що мені, знеславленій, робити?
Як трапиться човну іще приплити
Додому повертатись я стидаюсь,
Бо я родини рідної страхаюсь,
Не зможу повернутись в рідний дім
І виходу не бачу в болю цім...»
Чи можу описать те горе? В бідах
Ще довго животіла. В *Героїдах*
Про це Овідій добре оповів.
Скажу, що було далі й поготів.
Боги порятували від зневір'я—
Як Сонце потрапля в Тільця сузір'я
Найяскравіша сяє із корон,

Що Аріадні дарував весь сонм
Богів Олімпу на щасливу долю.
Зцілилася вона від того болю
Й навіки оселилась у раю....
Тут я завершу оповідь свою.

А як хтось стане зрадником в коханні —
Нехай пекельну плату він дістане!
Тут закінчується легенда про Аріадну

Geoffrey Chaucer
THE LEGEND OF GOOD WOMEN

THE LEGEND OF ARIADNE

Here begins the Legend of Ariadne of Athens.

Judge Infernal, Minos, of Crete king,
Now your turn comes, you come into the ring.
Not for your sake alone I write this story
But to recall again to memory
Theseus' great faithlessness in love,
At which the gods of high heaven above
Were angry and took vengeance on your sin.
Blush red for shame! Now I your life begin.
Minos, who was the mighty king of Crete,
And ruled a hundred cities strong and great,
Sent to school his son Androgeus,
To Athens; and so it happened thus
That he was slain, learning philosophy
In that same city, and solely through envy.
The great Minos, of whom I speak,
Sailed there, revenge for this to wreak;
He besieged Alcathoe hard and long,
Yet nonetheless the walls were so strong,
And Nisus, who was king of that city,
So valiant that little fear showed he.
Of Minos and his host he took no care
Till on a day befell this adventure there,

That Nisus' daughter stood upon the wall
And of the siege viewed the manner all;
It so happened that in the skirmishing
She lost her heart to Minos the king
For his beauty and his chivalry, say I,
So deeply she thought that she would die.
And briefly to tell this tale apace
She helped Minos to reduce the place
So that the city lay all at his will
To save whom he wished or else to kill.
But wickedly he repaid her kindness
And let her drown, in sorrow and distress,
Except that the gods on her took pity,
Though the tale is too long now for me.
King Minos conquered Athens also,
And Alcothoe and other towns so;
With this result, that Minos has driven
The people of Athens so, he must be given,
From year to year, their own children dear
To be slain, as later you shall hear.
Minos kept a monster, a wicked beast,
That was so cruel it swiftly made a feast
Of any man brought into its presence
Without delay, against it no defence.
And every third year thus, without fail,
They cast lots, and so goes the tale,
Rich or poor, they must their son take,
And of their child a present make
To Minos, for him to save or kill,
Or let his beast devour him at its will.
And all this Minos did out of spite;
To avenge his son was his delight
And keep the men of Athens in thrall
While he should live, and oppress them all;
And home he sailed when the town was won.
The wicked custom its course long had run
When the king of Athens Egeus
Must send his own son, Theseus,

Since him the lot had fallen upon
To be devoured, exception was there none.
And forth is led this woeful young knight
Unto the Court of Minos outright,
And in a prison fettered fast is he
Until the time that he should eaten be.
Well may you weep, O woeful Theseus,
You are a king's son, condemned thus.
I think a deep gratitude you would hold
For anyone who saved you from care's cold!
And if now any woman should help you,
You ought to be her servant too,
And her true lover, from year to year.
But now to return to my purpose here.
The tower in which Theseus they did throw
Down in the bottom, dark, and wondrous low,
Was joined by the wall to a privy
That belonged to two daughters, I read,
Of King Minos, who in their chambers sweet
Dwelt above, facing the main street,
In great mirth, and joy, and happiness
I know not how, it happened nonetheless,
That as Theseus complained by night,
The king's daughters, Ariadne bright,
And her sister Phaedra, heard it all,
All his complaint as they stood on the wall
And looked there upon the bright moon.
They had not wished to go to bed so soon,
And for his woe now they felt compassion.
That a king's son should be in such a prison
And be devoured, they thought a great pity.
Then Ariadne spoke to her sister free,
'Phaedra,' she said, 'beloved sister dear,
This woeful lord's son can you not hear,
How piteously he laments his kin
And the lowly state which he is in
All guiltless? Surely I feel ruth!
And if you will agree, by my truth,

He shall be helped, whatever we can do!’
Phaedra answered: ‘I am as sorry, too,
For him as ever I was for any man;
And to help him as best as we can
I say we call the jailor secretly
To come and speak with us right swiftly,
And bring the woeful man when he comes.
For if he this monster overcomes,
He would be free; there is no other way.
Let us test him deeply, and let him say
Whether, if a weapon he should have,
He would dare his life protect and save,
Fight with the fiend, and himself defend.
For in the prison which he must descend,
You well know the beast has a place
That is not dark, and has room and space
To wield an axe or sword or stave or knife,
So that, I think, he well might save his life;
If he should prove a man, he shall do so.
And we shall make balls of hemp also
And wax, that when its jaws gape, then fast
Into the beast’s throat he shall them cast
To quell its hunger and so foil its teeth;
And right anon when this Theseus sees
The beast choking, he can on him leap
To slay him, before they further meet.
The weapon shall the jailor ere that tide
Secretly within the prison hide;
And as the house is crinkled to and fro
And has such complex ways to go –
For it is shaped as a maze is wrought –
I’ve a remedy for that in my thought,
That with a clew of twine the way he’s gone
The same way he may return anon,
Following ever the thread till out he’ll come.
And when he the beast has overcome,
Then out of this dread away he may flee,
And the jailor too with him may lead,

And at home advance him in his country
Since so great a lord's son is he.
This is my counsel if such he dare take.'
Why should I longer story of this make?
The jailor came and with him Theseus.
And when the thing had been settled thus,
Down fell Theseus on bended knee:
'The rightful lady of my life,' quoth he,
 'I, sorrowful man, condemned to death,
I'll not, while I still have life and breath,
Part from you after this adventure,
But in your service thus will I linger,
And, as a wretch unknown, I'll serve you
For evermore until my days are through.
I will forsake at home my heritage
And, as I said, be at your court a page
If you vouchsafe me that in this place
You'll grant that I receive such grace
As to have naught but my food and drink;
And, for my sustenance, work, as I think,
So that neither Minos nor another might –
Since he's not seen me with his own sight –
Recognise in me the man you save;
So cannily and so well I'll behave,
And so disguise myself, act so humbly
That in this world no man shall know me,
So save my life, exist in the presence
Of you who show me all this excellence.
And to my father shall I send further
This worthy man who is my jailor
And reward him so that he shall be
One of the noblest men in my country.
And, dare I say it, my lady bright,
I am both a king's son and a knight.
I God will it so, if it might be
That you were in my country, all three,
And I with you to bear you company,
That I tell no lie thereof, you'd see.

And if I offer in a humble manner,
To be your page, and serve you right here,
If I do not serve as humbly in this place,
I pray to Mars that he give me such grace
That shameful death here on me might fall
And death and poverty on my friends all;
And that my spirit by night might go
After my death and walk to and fro;
That I may of traitor possess the name
And my spirit walk to do me shame.
And if I ever claim higher degree
Unless you vouchsafe to grant it me,
As I have said, a shameful death I'll die!
And mercy, lady! Nothing more say I.'
A handsome knight was Theseus to see
And young, only twenty years and three;
But whoso had seen his countenance
Would have wept for pity of his penance;
And for which, Ariadne, in this manner,
Answered his offer and his demeanor:
'A king's son and a knight also,' quoth she,
'To be my servant and in such low degree,
God forbid, would shame us women all,
May He never let such fate on me fall!
But send you grace of heart and skill also
To guard yourself and bravely slay your foe,
And let it be hereafter that I may find
You to me and my sister here so kind
That I repent not the saving of your life.
Yet it were better that I were your wife
Since you are as nobly born as I
And have a kingdom, fast nearby,
Than I should let you suffer underserved
Or that I let you as a page me serve.
It is not an offer that befits your kindred;
But what is there man will not do for dread?
And as for my sister, since that it is so
That she must go with me if I go,

Or else suffer death as well as me,
Unto your son, as truly too, must she
Be wedded to your son at your homecoming.
This is the final end of all this thing.
Swear to it here on all that may be sworn.'
'Yes, lady mine,' quoth he, 'or else torn
May I be by the Minotaur tomorrow!
And my heart's blood may you borrow
If you so will; if I had knife or spear
I would let it out, and thereon swear,
For then more readily you will believe.
By Mars, who is supreme in my belief,
If I might live on thus, and not fail
Tomorrow in the battle to prevail,
I would never from this place flee
Till you the very proof should see.
For now, if the truth I'd dare to say,
I have loved you full many a day
Though you knew it not, in my country,
And desired above all you to see
Of any earthly living creature.
Upon my truth I swear, and you assure,
These seven years I have your servant been.
Now I have you, and also you have me,
My dear heart, of Athens the duchess!'
The lady smiled at his steadfastness
And at his honest words and demeanor,
And to her sister spoke in this manner
All softly: 'Now, sister mine,' quoth she,
'Now we are duchesses, both you and me,
And pledged to the royalty of Athens,
And both hereafter likely to be queens,
And have saved from death a king's son,
As it is ever a noblewoman's wont,
To save a noble man if she might
In honest cause especially his just right.
I think therefore no one should us blame
For this, nor burden us with evil name.'

And briefly of this matter for to make,
Theseus of her his leave did take,
And every point was performed in deed
Of the covenant, of which herein you read.
His weapon, his clew, the things I said
Were by the jailor in the house there laid,
Where the Minotaur had his dwelling
Right fast by the door, on his entering.
And Theseus was led unto his death,
And forth unto the Minotaur's dark breath,
And by the counsel of this Ariadne
He overcame the beast, his bane was he,
And out, by means of the clew, again
He came secretly when the beast was slain;
And with the jailor's help he filled a boat
With his wife's treasure, setting it afloat,
And took his wife and noble sister free
And the jailor too, and with all three
He stole away out of the land by night
And to the isle of Aegina he took flight
Where he had a friend in his knowing.
There they feast, there they dance and sing,
And in his arms he has Ariadne
Who led him from the beast to safety,
And gets himself a new boat before long,
And of his countrymen a large throng,
And takes his leave, and homeward sails he.
And by an island in the wild sea
Where there dwelt of creatures none
Save wild beasts and that full many a one,
His boat against the rocks he laid,
And in that isle half a day delayed
And said that on the shore he must rest;
His mariners had done just as he wished.
And to tell this story but in brief
When his wife Ariadne was asleep,
Because her sister fairer was than she
He took her by the hand, and forth went he

To ship, and as a traitor stole away
While Ariadne there sleeping lay,
And towards his country he sailed so —
Twenty devils way may the wind him blow!
And found his father drowned in the sea.
I wish to speak no more of him, indeed.
These false lovers poison be their bane!
But I turn to Ariadne once again
Who in her weariness deep Sleep did take.
Full sorrowfully her heart may awake.
Alas, for her my heart now feels pity!
Right in the dawning awake did she
And groped in the bed, and found him not.
‘Alas!’ quoth she, ‘that ever I was wrought!
I am betrayed!’ And her hair then she rent
And to the shore barefoot fast she went
And cried: ‘Theseus, my heart’s sweet!
Where are you, with you I may not meet,
Who might thus by beasts have been slain?’
The hollow rocks answered her again.
No man saw she, yet bright was the moon.
And high upon a rock she clambered soon
And saw his boat a-sailing in the sea.
Cold grew her heart and right thus said she:
‘Meeker than you I find are the beasts wild!’
Did he not sin who her had thus beguiled?
She cried: ‘O turn back in your sin for pity!
Your boat lacks one in its company!’
Her kerchief on a pole then hoisted she
So that by chance the head-cloth he might see
And remember he had left her there behind
And return, and on the shore her might find;
But all for naught; his way he has gone.
And down she fell swooning on a stone
Then up she rose, and kissed with sad care
The print of his feet where he’d passed there,
And to her bed right thus she spoke too:
‘Oh bed,’ quoth she, ‘who have received us two,

You should answer for two, not just for one!
Where away has your greater part now gone?
Alas, what shall I, a wretched girl, become?
For, even if some boat, some ship may come,
I dare not sail home to my land, for fear;
I can advise me no course of action here.'
What shall I say more of her complaining?
It was so long, it would be a heavy thing.
In his *Heroides* Ovid tells us all;
But briefly I'll say what did befall.
The gods came to her aid, out of pity,
And when the sun's in Taurus men see
The stones of her crown shining clear.
I'll speak no more of the matter here,

So false lover may his true love beguile:
And may the devil requite him in a while!
Here ends the Legend of Ariadne of Athens.

ОЛЕКСАНДР ОДРІН

Оскар Вайльд
ВРАЖЕННЯ: I. Силуети

У сивих смугах море все,
Не в тон дме вітровій нудний,
І місяць, мов листок сухий,
Він над затокою несе.

Ліг чорний човен, мов офорт,
На білім тлі піщаних кіс,
Там юнга, сміючись, заліз,
У сонця відблисках, на борт.

Там, де кроншнепів крик, свій шлях
В туманних травах, нагорі
Верстають юні жниварі,
Мов силуети в небесах.

Oscar Wilde
IMPRESSIONS: I. Les Silhouettes

The sea is flecked with bars of grey,
The dull dead wind is out of tune,
And like a withered leaf the moon
Is blown across the stormy bay.

Etched clear upon the pallid sand
Lies the black boat: a sailor boy
Clambers aboard in careless joy
With laughing face and gleaming hand.

And overhead the curlews cry,
Where through the dusky upland grass
The young brown-throated reapers pass,
Like silhouettes against the sky.

Томас Мур

ЦЯ АРФА, ЧИЙ У ДАВНІ ДНІ У ЗАЛАХ СПІВ ЛУНАВ

Ця арфа, чий у давні дні
У залах спів лунав,
Німує в Тарі на стіні,
Мов дух пісень пропав.
Спить гордість літ, які пройшли,
І слави трепет згас,
Й серця, що прагнули хвали,
Вже не заб'ються враз.

Вождів і панн ясних повік
Не вразить арфи дзвін,
Вночі лиш струн згадає скрик
Минувшину руїн.
Свобода нині — рідкий птах,
Лиш стукіт груди рве,
Як гнів говорить у серцях,
Що ще вона живе.

Thomas Moore

THE HARP THAT ONCE THROURH TARA`S HALLS

The harp that once through Tara's halls
The soul of music shed,
Now hangs as mute on Tara's walls,
As if that soul were fled. —
So sleeps the pride of former days,
So glory's thrill is o'er,
And hearts, that once beat high for praise,
Now feel that pulse no more.

No more to chiefs and ladies bright
The harp of Tara swells;
The chord alone, that breaks at night,

Its tale of ruin tells.
Thus Freedom now so seldom wakes,
The only throb she gives,
Is when some heart indignant breaks,
To show that still she lives.

Персі Біші Шеллі
ДО –

Ніжна як змовка струна,
Пісня в пам'яті луна —
І фіалок в'ялих пах
Оживає в почуттях.
Пелюстки сухої рожі
Прикрашають любим ложе;
Твій задум, як тебе нема,
Снитиме любов сама.

Percy Bysshe Shelley
ТО –

Music, when soft voices die,
Vibrates in the memory —
Odours, when sweet violets sicken,
Live within the sense they quicken.
Rose leaves, when the rose is dead,
Are heaped for the beloved's bed;
And so thy thoughts, when thou art gone,
Love itself shall slumber on.

ОЛЕНА О'ЛІР

Персі Біші Шеллі
ЛІТО І ЗИМА

Був полудень ясний у повній силі,
У сонячному червні, аж на схилі,
Коли північний вітер до отар
Збира пливучі гори срібних хмар
На обрії — й безвадність небокраю
З-за них, неначе вічність, прозирає.
Радіє все під сонцем: бур'яни,
Очерета, і річка, і лани,
Листки вербові, що вітрець колише,
І листя вікових дерев цупкіше.

Була зима — ще й випала така,
Що гине птаство, риба заляка
В напівпрозорій кризі, що зробила
В озерах теплих з мулу й глею брили,
Тверді, як цегла, й зморщені; й тоді,
Коли зберуться старші й молоді
Біля вогню й зігрітися не в змозі, —
Жаль жебрака старого на морозі!

Percy Bysshe Shelley
SUMMER AND WINTER

It was a bright and cheerful afternoon,
Towards the end of the sunny month of June,
When the north wind congregates in crowds
The floating mountains of the silver clouds
From the horizon—and the stainless sky
Opens beyond them like eternity.
All things rejoiced beneath the sun; the weeds,
The river, and the corn-fields, and the reeds;

The willow leaves that glanced in the light breeze,
And the firm foliage of the larger trees.

It was a winter such as when birds die
In the deep forests; and the fishes lie
Stiffened in the translucent ice, which makes
Even the mud and slime of the warm lakes
A wrinkled clod as hard as brick; and when,
Among their children, comfortable men
Gather about great fires, and yet feel cold:
Alas, then, for the homeless beggar old!

Персі Біші Шеллі

ФРАГМЕНТ: ФАЛЬШИВИЙ ЛАВР І СПРАВЖНІЙ

«Хто ти, Зухвальцю, що вінець поганиш,
Який лиш вічний геній заслужив, —
Ти ж місяцем пощербленим розтанеш?
Не руш цей лист, він — для кількох мужів,
Хто Раєм слави мандрувати може,
В священному служінні завжди жив:
Без імені — в юрбі ти перехожий».
«Ах, друже, це фальшивий лавр; зело
Яскраве ніби, та на лавр не схоже,
Що вкрив безсмертне Мілтона чоло;
Отруйний він; в його тіні багато
Надій, прекрасних нібито, зросло —
Квіток, що гинуть перше, ніж зів'яти».

Percy Bysshe Shelley

FRAGMENT: THE FALSE LAUREL AND THE TRUE

What art thou, Presumptuous, who profanest
The wreath to mighty poets only due,
Even whilst like a forgotten moon thou wanest?
Touch not those leaves which for the eternal few

Who wander o'er the Paradise of fame,
In sacred dedication ever grew:
One of the crowd thou art without a name.'
'Ah, friend, 'tis the false laurel that I wear;
Bright though it seem, it is not the same
As that which bound Milton's immortal hair;
Its dew is poison; and the hopes that quicken
Under its chilling shade, though seeming fair,
Are flowers which die almost before they sicken.'

Персі Біші Шеллі
ПІСНЯ ІРЛАНДЦЯ

Хай зорі погаснуть і сонце ясне
У ніч нескінченну та хаос пірне,
Впадуть наші замки й пощезне земля, —
Хай лиш доблесть ірландська чола не схиля!

Велика руїна — куди не поглянь,
Наших предків оселі поринули в хлань,
Вороги тріумфують на наших полях,
А найдужчі герої повержені в прах.

Ах, арфа померла, вмістилище втіх,
Ах, награвш надхненний вітчизни затих,
Тільки звуки війни та бряжчання списів,
Клич грізний «До бою!» у вухах засів.

Де ж герої? Зі смертю в бою, ще живі,
На верес корчіyno поникли в крові
Чи примарами верхи на вихорі мчать
І «Ірландці! До помсти!» невинно кричать.

Жовтень 1809 р.

Percy Bysshe Shelley
THE IRISHMAN'S SONG

The stars may dissolve, and the fountain of light
May sink into ne'er ending chaos and night,
Our mansions must fall, and earth vanish away,
But thy courage O Erin! may never decay.

See! the wide wasting ruin extends all around,
Our ancestors' dwellings lie sunk on the ground,
Our foes ride in triumph throughout our domains,
And our mightiest heroes lie stretched on the plains.

Ah! dead is the harp which was wont to give pleasure,
Ah! sunk is our sweet country's rapturous measure,
But the war note is waked, and the clangour of spears,
The dread yell of Sloghan yet sounds in our ears.

Ah! where are the heroes! triumphant in death,
Convulsed they recline on the blood sprinkled heath,
Or the yelling ghosts ride on the blast that sweeps by,
And 'my countrymen! vengeance!' incessantly cry.

October, 1809

КАРИНА ПАДАШУЛЯ

Вільям Шекспір
ЗИМОВА КАЗКА (Уривок)

Акт IV Сцена I

Час. Я — володар всього, та лаштую не всіх,
Я — причина проблем, і я — рішення їх,
Я — хороше й погане, я — радість і страх;
Поєднання, що втілює втіху і жах.
Я — час, який має за спиною крила
За що ж мене доля винним зробила?
За те, що проплинув і лишив без бід,
Але і без спогадів шістнадцять тих літ?
Та я маю право не тільки на це!
А ще: повалити закону лице
Чи звичай ввести, ну а потім зломити —
Для мене під силу будь-що зробити.
Я — свідок тому, що було і що є:
У цім полягає завдання моє.
Нараз — найсвіжіше, а буде — черстве,
Від мене загине і давнє, й нове.
Ця сповідь про днів безкінечний потік —
Для вас мій осяйний дарунок на вік.

William Shakespeare
THE WINTER'S TALE (Excerpt)

ACT IV SCENE I

Time. I, that please some, try all, both joy and terror
Of good and bad, that makes and unfolds error,
Now take upon me, in the name of Time,
To use my wings. Impute it not a crime
To me or my swift passage, that I slide
O'er sixteen years and leave the growth untried
Of that wide gap, since it is in my power

To o'erthrow law and in one self-born hour
To plant and o'erwhelm custom. Let me pass
The same I am, ere ancient'st order was
Or what is now received: I witness to
The times that brought them in; so shall I do
To the freshest things now reigning and make stale
The glistening of this present, as my tale...

**Вільям Блейк
БОЖА ПОДОБА**

До жálю й миру, любові і добра
Всі молять у своїм стражданні,
А з уст же лине вдячність неземна
За послані їм радості жаданні.
За милість, жалість, мир, любов
Пізнати кожен може Бога,
За милість, жалість, мир, любов
Цінується батьківська допомога.
Та сама милість є у нашім серці,
Замінює обличчя — співчуття,
Любов — то є божественні озерця,
А мир — то чоловіче убрання.
І, безумовно, житель кожної країни,
Який благає Бога в самоті,
Присвячує молитву ту єдиним:
Любові й миру, співчуттю і доброті.
Те знає й чужовірець, й християнин,
Що у кохання є одна лиш суть —
Що й милість, й мир, й любов, і жаль
Ще здавна поруч із Творцем живуть...

William Blake
THE DIVINE IMAGE

To Mercy, Pity, Peace, and Love,
All pray in their distress,
And to these virtues of delight
Return their thankfulness.

For Mercy, Pity, Peace, and Love,
Is God our Father dear;
And Mercy, Pity, Peace, and Love,
Is man, His child and care.

For Mercy has a human heart;
Pity, a human face;
And Love, the human form divine:
And Peace the human dress.

Then every man, of every clime,
That prays in his distress,
Prays to the human form divine:
Love, Mercy, Pity, Peace.

And all must love the human form,
In heathen, Turk, or Jew.
Where Mercy, Love, and Pity dwell,
There God is dwelling too.

ОЛЬГА СМОЛЬНИЦЬКА

Джон Донн
**ПРОЩАЛЬНІ ПОБАЖАННЯ,
ЯКІ ЗАБОРОНЯЮТЬ СКОРБОТУ**

Як праведник у кращі йде краї,
Так шепіт душ звучить у глибині.
Друг мовить: «Він закрив уста свої».
А інші рідні поряд кажуть: «Ні».

Тож нас тепер лишіть без зайвих слів,
Потоків сліз, сумних зітхань тяжких:
Це блазнювання наших почуттів,
Для слухачів це розповідь мирських.

Так, зівжди землетрус жахає всіх,
І смертним зівжди шкоди завдає,
Але тремтіння й буря сфер земних
В серцях невинних теж тепер стає.

Пориви розчиняються земні,
Хоча сильніш були вони, ніж смерть,
А зникне сенс — і сили руйнівні
Основу зрушать, цебто серця твердь.

Та вишуканим дар кохання був,
Дивуючи нас ніжністю самих.
Він відчуттям нам душу заторкнув
Очей, перстів, тремтливих уст палких.

Тепер одна душа на двох у нас,
Хоч я піду, не стримавши зітхань,
Але розтягне цю розлуку час:
Так золото лють у нитки філігрань.

Так дві душі — як циркуля метал,
Як ніжки, де опорою — одна,
Що нерухома, наче п'єдестал,
Та рухається з другою вона.

І та, що в центрі, жде на самоті
Віддалену, коли відходить та.
Схиляється і лине в прямоті,
Як друга знов до неї поверта.

Так ти для мене — коло всіх доріг
Окреслюєш, і відданість оця
Мені дозволить свій завершить біг
І на початок рушити кінця.

***John Donne*²**

A VALEDICTION: FORBIDDING MOURNING³

As virtuous men pass mildly away,
And whisper to their souls to go,
Whilst some of their sad friends do say
The breath goes now, and some say, No:

So let us melt, and make no noise,
No tear-floods, nor sigh-tempests move;
'Twere profanation of our joys
To tell the laity our love.

Moving of th' earth brings harms and fears,
Men reckon what it did, and meant;
But trepidation of the spheres,
Though greater far, is innocent.

Dull sublunary lovers' love
(Whose soul is sense) cannot admit
Absence, because it doth remove
Those things which elemented it.

But we by a love so much refined,
That our selves know not what it is,
Inter-assured of the mind,
Care less, eyes, lips, and hands to miss.

Our two souls therefore, which are one,
Though I must go, endure not yet
A breach, but an expansion,
Like gold to airy thinness beat.

If they be two, they are two so
As stiff twin compasses are two;
Thy soul, the fixed foot, makes no show
To move, but doth, if the other do.

And though it in the center sit,
Yet when the other far doth roam,
It leans and hearkens after it,
And grows erect, as that comes home.

Such wilt thou be to me, who must,
Like th' other foot, obliquely run;
Thy firmness makes my circle just,
And makes me end where I begun.

Деніел МакІнтайр Гендерсон
О, ВІР І ВІРНИМ БУДЬ (Парафраза)

О, вір і вірним будь!
Бо чада ми Отця —
Його правдива путь.
І дія добра ця!

Ось безтурботний птах,
Купається в росі —
Птахи в Його очах,
Щоденно ситі всі.

Ось квітів кущ рясний,
Струнке гнучке стебло,
Їм літній дощ — напій,
І Господа тепло!

Цвіт лілій польових —
Господь у цих квітках;
Бог пригортає їх,
Дух Божий — їхній пах.

Плекає повсякчас
Красу і квітку цю,
Плека тебе і вас —
Довіртеся Отцю.

Всі чада ми Отця —
Його правдива путь,
І дія добра ця,
О, вір і вірним будь!

Daniel McIntyre Henderson⁴
OH, LIPPEN AND BE LEAL (A Paraphrase)

Oh, lippen and be leal!
The Faither's bairns are ye —
A' that He does is weel,
And a' that's guid He'll gie!

The birds they ken nae cark,
They fear nae could nor weet —
His e'es ower a' His wark,
They dinna want for meat.

Think o' the bonnie flow'rs,
Wi' slender, gracefu' stem,
Drinkin' the summer show'rs —
The Faither cares for them!

The lilies o' the field
At God's ain biddin' bloom;
His bosom is their beild,
His breath is their perfume.

And if He minds the flow'rs
And decks them oot sae braw,
He'll care for you and yours —
Then trust Him wi' your a'.

The Faither's bairns are ye
A' that He does is weel,
And a' that's guid He'll gie —
Oh, lippen an' be leal!

Вальтер Скот

НОРИНА ПРИСЯГА (З гельської)⁵

Так Нора мовила з вершин:
«Мені не пара графський син,
Хай людська вмерла би сім'я,
Лишились в світі він і я.
За золото все, за весь убір,
За землі від долин до гір,
Слабкі чи мужні йдуть у бій,
Та графський син — не подруг мій».

Та мудрий Каллюм так прорік:
«У дів легкий, ламкий зарік.
І верес, що вкрива бескид,
Забрунить пурпуром цей квіт;
Морозний вітер цей розмай
Розвіє, де колиби й плай;
Ще не зів'яне цвіт гірський —
А графський син — то подруг твій».

Вона: «Хай лебідь із озер
В гнізді орла живе тепер,
Одхлине Ейвова можуть,
І Кілхурн з Крачейном падуть,
Хай клани наших кривняків
Тікатимуть од ворогів;
Дива хай будуть неземні,
А графський син — не муж мені».

Ще досі, де купави є,
Гніздечко дикий лебідь в'є,
Бен-Крачейн досі ще стоїть,
А Ейв і пиниться й шумить;
І клан славетний у боях
Не знає досі, що є страх;
Змінила Нора рішенця —
І з графським сином — до вінця!

Sir Walter Scott
NORA'S VOW (From Gaelic)

Hear what Highland Nora said,—
'The Earlie's son I will not wed,
Should all the race of nature die,
And none be left but he and I.
For all the gold, for all the gear,
And all the lands both far and near
That ever valour lost or won,
I would not wed the Earlie's son'.
'A maiden's vows,' old Callum spoke,
'Are lightly made and lightly broke;
The heather on the mountain's height
Begins to bloom in purple light;
The frost-wind soon shall sweep away
That lustre deep from glen and brae;

Yet Nora, ere its bloom be gone,
May blithely wed the Earlie's son.'

'The swan,' she said, 'the lake's clear breast
May barter for the eagle's nest;
The Awe's fierce stream may backward turn,
Ben-Cruaichan fall, and crush Kilchurn;
Our kilted clans, when blood is high,
Before their foes may turn and fly;
But I, were all these marvels done,
Would never wed the Earlie's son.'
Still in the water-lily's shade
Her wonted nest the wild-swan made;
Ben-Cruaichan stands as fast as ever,
Still downward foams the Awe's fierce river;
To shun the clash of foeman's steel
No Highland brogue has turn'd the heel;
But Nora's heart is lost and won,
— She's wedded to the Earlie's son!

Роберт Браунінг

ЯК ПРИВЕЗЛИ ДОБРІ ВІСТІ З ҐЕНТА ДО АХЕНА

I

Я — верхи, і Йоріс, і він — підганя;
Учвал я, і Дірк, кожний шпорить коня;
«Путь добру!» — нам крикнув з воріт вартовий;
«Путь!» — ехом одлунює мур кам'яний.
Замкнулися ґрати, і пламіль погас,
І чвалом долаєм опівночі час.

II

Ні слова від жодного; тиша значна —
Лиш грива до гриви, в бігу стремена,
Зубела напнув я, схилившись униз,
Ми в кожному стремені націлили спис,
Послабив я пруг на шоломі своїм,
І Роланд мій чвалом понісся стійким.

III

Вже повня згасала; та доки сягли
Ми Локерна, когут запіяв у млі;
У Боомі — жовтої зірки привіт;
А в Дюффельді — ранку задріманий світ;
І з Мехельна вже часомірова гра,
І Йоріс порушив мовчання: «Пора!»

IV

У Арсхоті раптом — зоря в небесах,
І чорна худоба стояла в лугах,
На чвал наш дивившись в тумані легкім,
Я Роланда бачив: і був він стійким,
З міцними плечима, а кожне із них —
Як баскет, що врізавсь до хвиль річкових.

V

Дивився вперед, вухо він нагострив
На голос мій, друге — на обрій шляхів;
І чорна зіниця розумна метка
Скосилась на мене — одвіту чека!
І крапля за краплею поту зліта —
У чвалі натружені, стерті вуста.

VI

У Гассельті Діркові Йоріс в отвіт:
«Метка в тебе Роос, і ганить не слід,
Про Екс не забудь» — подих чутно хрипкий,
Ступа нетверда, чвал уже нетривкий,
І падає хвіст, піна крапа з боків,
Здригається кінь, стукіт гасне підків.

VII

Удвох далі чвалом, і Йоріс, і я,
Ось Лау, і Тонґерен — небо сія;
Безжального сонця безжальним був сміх,
Толочили ниви ми трав запашних,
І Далем біліє — хати простяглись,
А Йоріс: «Чвалаймо! Ось Ахен — дивись!»

VIII

«О, як нас зустрінуть!» — а чалий румак
Його впав, не диха, мов камінь заляк;
Лиш Роланд мій — вісник щасливих новин,
І Екс порятує від фатуму він,
Та з ніздрів його линуть крові струмки,
І кров'ю налялись очей обідки.

IX

Я — геть кобуру і камзол захисний,
Ботфорти стягнув, навіть ремінь твердий,
І встав у стремені, і пестив коня,
І Роланда кликав свого на ім'я,
Сміявся, співав, як в непам'яті був,
Допоки мій Роланд бігом не майнув.

X

А далі, пригадую — друзі довкруг,
У мене в колінах — мій Роланд, мій друг,
У диві вчудовані всі румаком,
Вина лив коню я ковток за ковтком,
Бо він (кожний бюргер те визнати встиг)
Привіз добрі вісті із Ёнта до них.

Robert Browning
HOW THEY BROUGHT THE GOOD NEWS
FROM GHENT TO AIX

I

Isprang to the stirrup, and Joris, and he;
I gallop'd, Dirck gallop'd, we gallop'd all three;
“Good speed!” cried the watch, as the gate-bolts undrew;
“Speed!” echoed the wall to us galloping through;
Behind shut the postern, the lights sank to rest,
And into the midnight we gallop'd abreast.

II

Not a word to each other; we kept the great pace
Neck by neck, stride by stride, never changing our place;
I turn'd in my saddle and made its girths tight,
Then shorten'd each stirrup, and set the pique right,
Rebuckled the cheek-strap, chain'd slacker the bit,
Nor gallop'd less steadily Roland a whit.

III

'T was moonset at starting; but while we drew near
Lokeren, the cocks crew and twilight dawn'd clear;
At Boom, a great yellow star came out to see;
At Düffeld, 't was morning as plain as could be;
And from Mechelm church-steeple we heard the half chime,
So, Joris broke silence with, "Yet there is time!"

IV

At Aershot, up leap'd of a sudden the sun,
And against him the cattle stood black every one,
To state thro' the mist at us galloping past,
And I saw my stout galloper Roland at last,
With resolute shoulders, each butting away
The haze, as some bluff river headland its spray:

V

And his low head and crest, just one sharp ear bent back
For my voice, and the other prick'd out on his track;
And one eye's black intelligence,—ever that glance
O'er its white edge at me, his own master, askance!
And the thick heavy spume-flakes which aye and anon
His fierce lips shook upwards in galloping on.

VI

By Hasselt, Dirck groan'd; and cried Joris "Stay spur!
Your Roos gallop'd bravely, the fault's not in her,
We 'll remember at Aix"—for one heard the quick wheeze
Of her chest, saw the stretch'd neck and staggering knees,
And sunk tail, and horrible heave of the flank,
As down on her haunches she shudder'd and sank.

VII

So, we were left galloping, Joris and I,
Past Looz and past Tongres, no cloud in the sky;
The broad sun above laugh'd a pitiless laugh,
'Neath our feet broke the brittle bright stubble like chaff;
Till over by Dalhem a dome-spire sprang white,
And "Gallop," gasped Joris, "for Aix is in sight!

VIII

"How they 'll greet us!"—and all in a moment his roan
Roll'd neck and croup over, lay dead as a stone;
And there was my Roland to bear the whole weight
Of the news which alone could save Aix from her fate,
With his nostrils like pits full of blood to the brim,
And with circles of red for his eye-sockets' rim.

IX

Then I cast loose my buffcoat, each holster let fall,
Shook off both my jack-boots, let go belt and all,
Stood up in the stirrup, lean'd, patted his ear,
Call'd my Roland his pet name, my horse without peer;
Clapp'd my hands, laugh'd and sang, any noise, bad or good,
Till at length into Aix Roland gallop'd and stood.

X

And all I remember is, friends flocking round
As I sat with his head 'twixt my knees on the ground;
And no voice but was praising this Roland of mine,
As I pour'd down his throat our last measure of wine,
Which (the burgesses voted by common consent)
Was no more than his due who brought good news from
Ghent.

Керол Енн Даффі
СВЯТВЕЧІР

Присвячую Еллі

Просіюється ніччю сонно сніг,
як з місяця розмитого любов;
твоє маленьке місто завмира —
Зимовий схов.

Сніг — пам'ять Часу, сіє сам себе,
старого року скінченого жест.
На шибці власне ймення пишеш ти,
твій юний перст.
Бажання в тебе димом одійшли,
а там – вивчає вуличний ліхтар
Святвечора глибокодумний сніг,
де віри чар,

як Час, і сніг, і тьма, й дитина, й пал.
Спускаєшся — свіч племінь-ритуал.

Carol Ann Duffy
CHRISTMAS EVE

'To Ella'

Time was slow snow sieving the night,
a kind of love from the blurred moon;
your small town swooning, unabashed,
was Winter's own.

Snow was the mind of Time, sifting
itself, drafting the old year's end.
You wrote your name on the window-pane
with your young hand.

And your wishes went up in smoke,
beyond where a streetlamp studied
the thoughtful snow on Christmas Eve,
beyond belief,

as Time, snow, darkness, child, kindled.
Downstairs, the ritual lighting of the candles.

**Керол Енн Даффі
ДЕМЕТРА**

Там, де жила я, — зима і затвердла земля.
І я у холодній світлиці камінній своїй
слова добирала гранітні, тяжкі, крем'яні,

щоб кригу пробити. А серце розбите моє —
неплідні зусилля, бо випало серце ковзке,
на озера змерзлого пало гладінь.

Вона прибула звідтіля, де довгий, довгий шлях,
та врешті її я узріла, і кроки її,
о доню моя, моя дівчинка нивами йшла,

босоніж рушала, і несла весь квіт весняний
у рідної матері дім. І присягу дам, що тоді
степліло повітря й пом'якшилось в рухах її,

не скоро, але усміхнувся небосхил голубий,
вуста соромливі — це усміх, це місяць новий.

**Carol Ann Duffy
DEMETER**

Where I lived—winter and hard earth.
I sat in my cold stone room
choosing tough words, granite, flint,

to break the ice. My broken heart—
I tried that, but it skimmed,
flat, over the frozen lake.

She came from a long, long way,
but I saw her at last, walking,
my daughter, my girl, across the fields,

in bare feet, bringing all spring's flowers
to her mother's house. I swear
the air softened and warmed as she moved,

the blue sky smiling, none too soon,
with the small shy mouth of a new moon.

Керол Енн Даффі
ПІЛАТОВА ДРУЖИНА

Спершу, долоні його — як жіночі. І м'якші вони,
аніж мої, і ще нігті-перлівниці — мов
мушлі в самій Галілеї. І ляскіт нетруджених рук.
Матовий дотик блідавий сахнутись примусив мене. Понтій.

А я тужила: де Рим — це мій дім, і за кимсь ще. Коли Назарей
В Єрусалим увійшов, зі служницею ми,
хутко перебрані, бігли в шалену юрбу.
Я спотикалась, хапала осла за вузду,

Вгору дивилась. А лик? Він потворний. Хисткий.
І він на мене дивився. На мене. Мій Бог.
Його зір — зір того, хто вмирає за щось. Він пішов;
грубий люд прокладав собі шлях до воріт.

Ніч до страсті його — а про нього я бачила сон.
Смаглі руки торкалися мене. Далі — біль.
Далі — кров. І я зріла долоні жорсткі,
й садна нігтів. Прокинулась в жасі й поту.

Ви облиште його. Я благала, й вбиралася вмить.
А прийшла: Назарей у терновім вінці.
За Вараवву волала юрба. А Пілат,
Мене взрівши, сахнувсь, підібгавши свої рукави,

і повільно омив непотрібні долоні пахкі.
І схопили пророка, і геть його поволокли,
геть до Лобного місця. Все інше служниці дізнались мої.
Чи він Господом був? Звісно, ні. А Пілат вірив: так, що він був.

Carol Ann Duffy
PILATE'S WIFE

Firstly, his hands—a woman's. Softer than mine,
with pearly nails, like shells from Galilee.
Indolent hands. Camp hands that clapped for grapes.
Their pale, mothly touch made me flinch. Pontius.

I longed for Rome, home, someone else. When the Nazarene
entered Jerusalem, my maid and I crept out,
bored stiff, disguised, and joined the frenzied crowd.
I tripped, clutched the bridle of an ass, looked up

and there he was. His face? Ugly. Talented.
He looked at me. I mean he looked at *me*. My God.
His eyes were eyes to die for. Then he was gone,
his rough men shouldering a pathway to the gates.

The night before his trial, I dreamt of him.
His brown hands touched me. Then it hurt.
Then blood. I saw that each tough palm was skewered
by a nail. I woke up, sweating, sexual, terrified.

Leave him alone. I sent a warning note, then quickly dressed.
When I arrived, the Nazarene was crowned with thorns.
The crowd was baying for Barabbas. Pilate saw me,
looked away, then carefully turned up his sleeves

and slowly washed his useless, perfumed hands.
They seized the prophet then and dragged him out,
up to the Place of Skulls. My maid knows all the rest.
Was he God? Of course not. Pilate believed he was.

Керол Енн Даффі
ЕНН ГЕТЕВЕЙ

*«Також я заповідаю своїй дружині друге за якістю ліжко...»
Із Шекспірової духівниці*

Любові ліжко нашої — це плин
і пущ, і замків, бескетів, морів,
і світичів, де в пошуках перлин
він ринув. Звуки — зорями до нив,
і плоть — це ритму м'якшого луна,
а дотик — дієслова любий звук,
всередині іменника танок.
І снилося: для мене він писав,
а ліжко — це сторінка між перстів
письменника. І драма і роман —
це дотик. Ліпше ліжко — для гостей.
Тримаю мужа я у погрібці,
У вдовиному розумі своїм,
як він мене — на ліпшій ліжку цім.

Carol Ann Duffy
ANNE HATHAWAY

*«Item I gyve unto my wief my second best bed...»
(from Shakespeare's will)*

The bed we loved in was a spinning world
of forests, castles, torchlight, cliff-tops, seas
where he would dive for pearls. My lover's words
were shooting stars which fell to earth as kisses
on these lips; my body now a softer rhyme
to his, now echo, assonance; his touch
a verb dancing in the centre of a noun.
Some nights I dreamed he'd written me, the bed
a page beneath his writer's hands. Romance
and drama played by touch, by scent, by taste.
In the other bed, the best, our guests dozed on,
dribbling their prose. My living laughing love—
I hold him in the casket of my widow's head
as he held me upon that next best bed.

ІРИНА СТАСЮК

Джордж Байрон

СТРОФИ, НАВІЯНІ ДОРОГОЮ З ФЛОРЕНЦІЇ ДО ПІЗИ

Про славу ти говориш? Пусті слова!
Вся наша молодість — ось слава де жива.
І варті почестей гучних і нагород
Солодкі спогади юнацьких тих пригод.

Чоло, пронизане мереживами віку,
Не бачить зиску в визнанні без ліку.
Як не повернеться життя до зламаної квітки,
Так не прийде до старця молодість нізвідки.

Фортуно! Славо! Чи лєстили мені твої пісні,
Чи мріяв я про ці солодкі дні
Так, як про погляд, сповнений любові,
Моєї милої й моєї долі?

Лише для цього я тебе шукав, горів, здобув.
І погляд той за всі скарби дорожчий був.
Лише тоді я істину пізнав:
Не знає слави той, хто не кохав.

George Byron

STANZAS WRITTEN ON THE ROAD BETWEEN FLORENCE AND PISA

Oh, talk not to me of a name great in story;
The days of our youth are the days of our glory;
And the myrtle and ivy of sweet two-and-twenty
Are worth all your laurels, though ever so plenty.

What are garlands and crowns to the brow that is wrinkled?
'Tis but as a dead flower with May-dew besprinkled:
Then away with all such from the head that is hoary!
What care I for the wreaths that can only give glory?

O Fame!—if I e'er took delight in thy praises,
'Twas less for the sake of thy high-sounding phrases,
Than to see the bright eyes of the dear one discover
She thought that I was not unworthy to love her.

There chiefly I sought thee, there only I found thee;
Her glance was the best of the rays that surround thee;
When it sparkled o'er aught that was bright in my story,
I knew it was love, and I felt it was glory.

Роберт Ловелл
ЕПІЛОГ

Блаженні строфи, і склади, і рими,
Чому тепер не допоможете мені?
Я хочу образ зобразить на полотні,
Та аж ніяк не фарбами старими.
І чую голос творчого передчуття,
Що око — це не фотооб'єктив.
Та хочу я, щоб пензель мій зловив
І світло, й тінь людського почуття.
І ніби все як треба, все прекрасно.
І барви, і наповнення, і блиск —
Та ніби я вловити щось не встиг,
І щось у погляді погасло.
Мій образ, як пустий двійник.
Страшений мезальянс.
То чом же не признатися тоді?
Я не Вермеєр, й сподіватись годі...
В його картини промінь сонячний проник.
Він загортав жіноче тіло в океанський спокій,
І на портреті грала пристрасть і жага.
Як в кінострічці образ ожива,
Так на моєму полотні у ніжності високій
У фарбах вилилось натхнення.
Портрет здобув своє імення.

Robert Lowell
EPILOGUE

Those blessed structures, plot and rhyme—
why are they no help to me now
I want to make
something imagined, not recalled?
I hear the noise of my own voice:
The painter's vision is not a lens,
it trembles to caress the light.
But sometimes everything I write
with the threadbare art of my eye
seems a snapshot,
lurid, rapid, garish, grouped,
heightened from life,
yet paralyzed by fact.
All's misalliance.
Yet why not say what happened?
Pray for the grace of accuracy
Vermeer gave to the sun's illumination
stealing like the tide across a map
to his girl solid with yearning.
We are poor passing facts,
warned by that to give
each figure in the photograph
his living name.

ОЛЬГА ТРЕТЯК

Френсіс Скотт Фітцджеральд ЛОБУРЯКА (Уривок)

Джим Пауел був лобурякою. Як би мені не хотілось зробити з нього привабливого персонажа, вводити вас в оману таким чином було б аморально та безчесно. Він був уродженим переконливим лобурякою і не поспішаючи ріс під час усього урожайного сезону, що у краях нижче лінії Месона-Діксона тривав аж увесь рік.

Якщо сьогодні ви назвете лобурякою чоловіка з Мемфізу, цілком очевидно, що той дістане з кишені довгу мотузку та повісить вас на першому ж телеграфному стовпі. Якщо ж наважитесь обізвати так жителя Нового Орлеану, той з уїдливою усмішкою запитає, хто ж таки запросив вашу дівчину на бал в Марді-Грас? Той лобуряка, яким був головний герой цього твору, є чимось середнім між цими двома типами, і походить він з маленького містечка. Населення цього містечка становить приблизно сорок тисяч, і воно вже сорок тисяч років спокійно дрімає на півдні Джорджії, коли-не-коли роблячи якісь рухи в цьому забутті. Містечко шепоче щось про війну, яка колисьдесь тривала, і про яку всі давно забули.

Джим був лобурякою. Я повторюю це знову і знову, адже це звучить так прекрасно, ніби на початку казки про доброго милого Джима. Він постає переді мною з круглим, привабливим обличчям та усіляким листям, що стирчить з-під його шапки. Але Джим був високим та худорлявим, до того ж ще й сутулим від постійного перебування за більярдним столом. На півночі таких, як він, називають ледарями та неробами. А там, де ще не забули, що таке

Конфедерація, лобуряками називають тих, хто живе під гаслом «я байдикую, я байдикував, я буду байдикувати».

Джим народився у білому будинку на зеленому вуглу. На фасаді будинку стояли чотири обшарпані негодами колони, а на задньому дворі стояла величезна сітка, що створювала веселий фон для сонячної галявини, вкритої квітами. Першим власникам білого будинку належали всі сусідні землі, але це було так давно, що навіть батько Джима ледве пам'ятав це. Насправді він приділяв цьому факту так мало уваги, що навіть не прийняв за потрібне повідомити про це переляканого п'ятирічного сина, коли вмирав від пострілу, отриманого у вуличній перебійці. Будинок перетворився на справжнісінький пансіон, а його власницею стала леді з Малону, що постійно піджимала губи та з якої не можна було витягнути й слова. Джим називав її тіткою Мамі та ненавидів усім своїм серцем.

Коли хлопцю виповнилось п'ятнадцять, він перейшов у старшу школу, чорне волосся стало походити на суцільний безлад, а сам він почав боятись дівчат. Він ненавидів свій дім, де чотири жінки і старий дід вели безкінечну розмову про те, які землі належали Пауеллам, та що розквітне наступним. Батьки місцевих дівчаток згадували про матір Джима і намагались знайти у темних очах та волоссі сина схожість з нею. Тож іноді вони запрошували хлопчика на дитячі дні народження, але на цих святкуваннях він відчував себе не у своїй тарілці та надавав перевагу сидінню на зламаному мосту в гаражі Тіллі, киданню костей та безкінечному дослідженню свого рота довгою соломинкою. Щоб заробляти кишенькові гроші, хлопець брався до будь-якої роботи, і це стало причиною того, що він остаточно перестав ходити на вечірки. Одного разу Маджорі Хайт необачливо прошепотіла, що бачила, як Джим приносить продукти, і він це почув. Тож замість того,

аби вчити тустеп та польку, хлопець став майстром у киданні костей та вислуховував небилиці про всілякі місцеві перестрілки за останні п'ятдесят років.

Хлопцю виповнилось вісімнадцять. Почалась війна, і Джим подався у моряки. Він цілий рік полірував поручні у Чарльстонському корпусі. Потім для різноманітності його направили на північ і він робив таку ж роботу, але вже у Бруклінському корпусі.

Війна закінчилась, Джиму вповнивсь двадцять один рік, і він повернувся додому. Штани, що він носив, здавались закороткими й завузькими, а чоботи мали продовгуватий носок. Краватка чудернацько переливалась рожевими та фіолетовими барвами, а зверху блакитні очі нагадували шматок старого якісного сукна, що вигоріло на сонці.

F. Scott Fitzgerald
THE JELLY-BEAN (Excerpt)

Jim Powell was a Jelly-bean. Much as I desire to make him an appealing character, I feel that it would be unscrupulous to deceive you on that point. He was a bred-in-the-bone, dyed-in-the-wool, ninety-nine three-quarters per cent Jelly-bean and he grew lazily all during Jelly-bean season, which is every season, down in the land of the Jelly-beans well below the Mason-Dixon line.

Now if you call a Memphis man a Jelly-bean he will quite possibly pull a long sinewy rope from his hip pocket and hang you to a convenient telegraph-pole. If you Call a New Orleans man a Jelly-bean he will probably grin and ask you who is taking your girl to the Mardi Gras ball. The particular Jelly-bean patch which produced the protagonist of this history lies somewhere between the two—a little city of forty thousand that has dozed sleepily for forty thousand years in southern

Georgia occasionally stirring in its slumbers and muttering something about a war that took place sometime, somewhere, and that everyone else has forgotten long ago.

Jim was a Jelly-bean. I write that again because it has such a pleasant sound—rather like the beginning of a fairy story—as if Jim were nice. It somehow gives me a picture of him with a round, appetizing face and all sort of leaves and vegetables growing out of his cap. But Jim was long and thin and bent at the waist from stooping over pool-tables, and he was what might have been known in the indiscriminating North as a corner loafer. "Jelly-bean" is the name throughout the undissolved Confederacy for one who spends his life conjugating the verb to idle in the first person singular—I am idling, I have idled, I will idle.

Jim was born in a white house on a green corner, It had four weather-beaten pillars in front and a great amount of lattice-work in the rear that made a cheerful criss-cross background for a flowery sun-drenched lawn. Originally the dwellers in the white house had owned the ground next door and next door to that and next door to that, but this had been so long ago that even Jim's father, scarcely remembered it. He had, in fact, thought it a matter of so little moment that when he was dying from a pistol wound got in a brawl he neglected even to tell little Jim, who was five years old and miserably frightened. The white house became a boarding-house run by a tight-lipped lady from Macon, whom Jim called Aunt Mamie and detested with all his soul.

He became fifteen, went to high school, wore his hair in black snarls, and was afraid of girls. He hated his home where four women and one old man prolonged an interminable chatter from summer to summer about what lots the Powell place had originally included and what sorts of flowers would be out next. Sometimes the parents of little girls in town,

remembering Jim's mother and fancying a resemblance in the dark eyes and hair, invited him to parties, but parties made him shy and he much preferred sitting on a disconnected axle in Tilly's Garage, rolling the bones or exploring his mouth endlessly with a long straw. For pocket money, he picked up odd jobs, and it was due to this that he stopped going to parties. At his third party little Marjorie Haight had whispered indiscreetly and within hearing distance that he was a boy who brought the groceries sometimes. So instead of the two-step and polka, Jim had learned to throw, any number he desired on the dice and had listened to spicy tales of all the shootings that had occurred in the surrounding country during the past fifty years.

He became eighteen. The war broke out and he enlisted as a gob and polished brass in the Charleston Navy-yard for a year. Then, by way of variety, he went North and polished brass in the Brooklyn Navy-yard for a year.

When the war was over he came home, He was twenty-one, his trousers were too short and too tight. His buttoned shoes were long and narrow. His tie was an alarming conspiracy of purple and pink marvellously scrolled, and over it were two blue eyes faded like a piece of very good old cloth, long exposed to the sun.

ПЕРЕКЛАДИ З ІСПАНСЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

Маріо Бенедетті
ДРУЖИНА ЛОТА

Жінко-статує, це твоєї долі
сині, зелені, червоні смуги
стали навік білизою туги,
уподібнившись кольору солі.

Жінко-статує, колись була ти
жінкою із костей і плоті;
уже в однаковій скніти скорботі,
й коли є ти, і якщо тебе не мати.

Жінко, почет чий — дощ і минувшина,
скупа на дари ти — й дарма сподіватися
на щось із тобою, якщо залишатися
на місці тім вічно ти змушена.

Жінко із солі і мжички,
із серцем, що в нім шал напрути,
із голосом, сповненим туги, —
подібна ти до землі й річки.

Не забути, що не забувається,
і в прийдешнім минуле живуче;
й покарання, тоді неминуче,
у життя наше знов повертається.

З відвагою, що острах відмінє,
ні місцем не скута, ні датою,
Лота жінка тобі забороняє
перетворюватись у статую.

Жінка інша вже, хоч і вільна
в іншій грі й іншу роль зіграти,

ДОЗВОЛЯЄ СЕБЕ ОГОЛЯТИ
ПОВІЛЬНО ТАК, ТАК ПОВІЛЬНО.

Mario Benedetti
MUJER DE LOT

Mujer estatua / tu historia
azul verde malva roja
quedó blanca de congoja
extenuada y sin memoria

mujer estatua / por suerte
fuiste hueso / carne fuiste
y sin embargo qué triste
es tenerte y no tenerte

mujer con lluvia y pasado
avara de tus mercedes
ojalá escampe y te quedes
para siempre de este lado

mujer de sal y rocío
tu corazón sigue en celo
y tu voz está de duelo
como la tierra y el río

no olvides que no se olvida
hacia atrás o hacia adelante
ya el castigo fue bastante
reincorpórate a la vida

con audacia / sin alertas
con razón o sin motivo
mujer de lot / te prohíbo
que en estatua te conviertas

mujer otra / diferente
si no fuera juez y parte
jugaría a desnudarte
lentamente / lentamente.

ПЕРЕКЛАДИ З НІМЕЦЬКОЇ

МІЯ ГАЗДУН

**Чайа Наталія Короткина
УЛЮБЛЕНИЙ УЧИТЕЛЬ**

Він знову стояв на шкільному подвір'ї. Погляд блукав, і ця перерва скоро закінчиться. Він поставив портфель біля білої колони.

День сьогодні розпочався дощем, була вже середина жовтня.

Він дихав; свіже повітря пронизувало його ніздрі, приводило до тями, очищало голову, яка вранці паморочилась.

Він трохи потягнувся, опертися на колону — не така вже й погана ідея.

Таке він повинен планувати заздалегідь...

Широка біла колона підтримувала головний корпус і візуально відокремлювала прохід від подвір'я.

Він сподівався почути позад себе довгоочікуване хихикання, «ну що ж» — сказав собі потім — «візьми себе в руки, та зіприся вже на колону...»

Нарешті пролунав дзвоник!

Вони обидва вибігли повні очікувань: ділились думками, схвилювано шепотіли і що дві секунди сміялись. Завжди було над чим посміятись.

Що ж зараз відбудеться з ними на вулиці?

Була середина, або, вони обидва переконували себе в цьому. Таки була середина, вони вже не могли помилитися.

«Він скоротив свій час до одного разу на тиждень», — вкотре сказала вона з жалем. Він буркнув на знак згоди і потім штовхнув її в бік, вказуючи праворуч.

Очі загорілися, м'язи напружилися, вона була сповнена ентузіазму, їх чекала чудова перерва.

Портфель біля колони? Погляд у бік паркувального майданчика, як завжди?

«За колону, швидко!» Вона тихо розсміялася, тягнучи його за собою. Як швидко можна розчинитись у натовпі і стати невидимим! ... Вони стояли за колоною.

Вона непомітно витягнула ногу, ледь помітно штовхнула сумку вперед, наскільки це було можливо, саме вчасно, щоб побачити, як її власник робить крок назад — бажаний для неї, а не для нього.

Він спіткнувся, зачепив сумку ногою і перекинув її. Руки шукали опору. Він зрозумів, що нога, на жаль, на самій сумці. Він все ще тремтів, коли сумка зісковзнула і відкрилася.

Викотились два яблука.

Це бачили не всі, тільки ті, кому це було потрібно.

П'ять хвилин до дзвоника.

Він на мить заплющив очі, перш ніж нахилився зібрати яблука. Йому здалось, ніби в його голові іде німе кіно, останні тижні і місяці, спогади промайнули, він схилився і взяв яблука. Найбільше він хотів забути її. Цей вчинок, безумовно, був вартий статті в шкільній газеті, вона була незрівнянним дописувачем. Він знав це краще ніж будь-хто інший.

«Бідні вчителі – голодні дні», «Недоплачений, недогодований – приклад сучасного вчителя», «Портрет вчителя на основі вмісту його кишені» — він був мастак уявляти свої примарні страхи у всій красі. Шкільна газета жила на

таких «примарах» — свобода преси, зі слів колеги, була непорушна.

Це просто шкільна газета.

Поговори з ними.

Раніше, у цій же газеті, він потрапив у номінацію «Найпривабливіший вчитель». Так, а ще до того... з'явилась стаття «Наскільки близький мені мій вчитель», розповідь про її шкільний шлях і найважливішу частину — його, як він зустрічався на її шляху.

Перед тим, як зайти до редакції, неперевершеною класикою стала «гра поглядів» в коридорі (яких він повільно, але майже успішно, навчився уникати).

Дитячість, розваги — все це для того, щоб додати барв у шкільне життя.

Чого можна чекати від кращої подруги і кращого друга, які провели два незабутні роки разом у класі? ...

Пролунав дзвінок. Учні потоком рушили до дверей. Він метнувся крізь мряку до входу і сходами нагору.

На другій перерві вони пішли ні з чим і, взагалі, з них було досить.

Спершу, потрібно «переварити» попередню перерву.

Обоє притулилися до перил за школою і сміялися — сміялися.

Хапалися за животи, згадуючи про те, як він розмахував руками, щосили фантазували про його широко розплющені від переляку очі, і плескали в долоні від однієї лише думки про яблука, подію тижня номер один.

Чого варті всі на світі «ігри поглядами» проти двох яблук, які випустив улюблений вчитель...?

Як завжди, сміх підбурював, він був не тільки заразливим, а й викликав залежність; коли хтось доречно

сміявся, то, здавалося, дозволяв все інше. Це була чудова гра, і її друг спалахував від неї, як сірник в сухій траві.

«З біса унікальний!» — вона задихалася і сяяла — «надто унікальний».

Сьогодні вранці в коридорі вона голосно і багато говорила про «Відмінно» і «Добре», які отримувала в «старі часи», коли він ще постійно викладав в її класі.

Сьогодні вдень він залишився наодинці з нею у класі.

Сталося так, як і повинно було статись. Його виправдання більше не брали до уваги і, без церемоній, поставили його на заміну сьомого уроку в її класі.

Він стояв за кафедрою.

Це був важкий урок, тому що він з усієї сили намагався уникати її поглядів — кожен зоровий контакт, він це знав, означав, що вона виграла, а він не хотів їй цього дозволити. Звичайно вона це помітила.

Він зібрав свої папери, поклав їх у портфель.

Вона ще більше затягувала час: відкрити вікна, закрити вікна, крісло вгору, поправити карту, розставити книжки — все по повній програмі.

Коли вона проходила повз кафедру, він підняв голову і подивився їй прямо у вічі.

Він не попросить її облишити все це, дати йому спокій, вони обидва дуже добре це знали. Вона озирнулася, злегка підняла брову.

Він насупився.

Злегка.

Вона моргнула зосереджено й винувато усміхнулась.

У дитячих книгах часто пишуть: «Залишімося друзями». Ця фраза раптом промайнула в її голові.

Вона моргнула, підвела голову, щоб полегшити ситуацію, звела брови, кивнула йому — нам треба вийти.

Погляд вартий тисячі слів? Що вона зрозуміла?

Перш, ніж вона відвела погляд, він подарував їй, як він думав, батьківську усмішку і вони вийшли з класу.

«Гарних вихідних!» — крикнула вона йому. Він знову усміхнувся, гарних вихідних, і закрив двері. На вихідних він міг відпочити з дружиною і дітьми.

В понеділок вона знову виграла три повних очки у вже відомій грі: вранці на сходах, опівдні у кіоску. Потім, навмисне, гучно випустила альбом репродукцій в коридорі. І за кожним разом — усмішка.

Маскування більше не потрібно, так він вирішив. Від редакції шкільної газети не надходило жодної двозначної замітки про бідний сніданок, жодних окликів навздогін в коридорі, «усмішка зробила це» — сказав він собі і продовжував усміхатися.

В середу вранці перед дзвоником вона стрімголов влетіла в паралельний клас, її щок горіли, в руці був списаний листок.

Ще вчора вона прийшла, щоб розповісти другові всю історію несподіваного обміну поглядами в п'ятницю.

Тепер вона прибігла зранку і потягла його до дверей класу.

«Глянь, що у мене тут, — прощобетала вона, — у мене ідея для шкільної газети! Яблука і події п'ятниці ... »

Він посміхнувся, вона не могла стриматись і випалила:

«Сьогодні на першій перерві я здаю це в редакцію!

«Яблука роблять привабливим», чи ж не підходить ?...»

І додала швидко, майже вибачливо, за хвилину має задзвеніти:

«Він занадто унікальний! І взагалі, той, хто посміхається тобі завжди так довірливо, заслуговує на особливу увагу, тобі не здається?»

Chaya Natalia Korotkina
DER LIEBLINGSLEHRER

Er stand schon wieder auf dem Schulhof.

Die Blicke wanderten, bald war auch diese Pause wieder vorbei.

Die Tasche hatte er an der weißen Säule abgestellt.

Ein regnerischer Tag war heute angebrochen, es war schon Mitte Oktober.

Er atmete durch; frische Luft drang ihm durch die Nase, belebte die Sinne, reinigte den frühmorgendlichen, etwas schummerigen Kopf.

Er streckte sich leicht, die Idee, sich an die Säule zu lehnen, war gar nicht so schlecht.

Dass er solche einfachen Dinge schon im Voraus planen musste...

Die Säule war breit und weiß und stützte den Haupttrakt und trennte so gesehen auch den Gang vom eigentlichen Hof.

Er meinte hinter sich ein erwartungsvolles Kichern zu hören, ach was, sagte er sich dann, reiß dich zusammen, nun lehn dich schon nach hinten...

Endlich hatte es geklingelt!

Sie liefen beide erwartungsvoll raus. Köpfe zusammengesteckt, aufgereggt tuschelnd und jede zweite

Sekunde auflachend, so war es eben üblich, zu lachen gab es immer was zusammen.

Und was erst draußen auf sie zukommen sollte!

Es war doch Mittwoch, oder, versicherten sie sich gegenseitig; und es war auch Mittwoch, erzählen konnten sie sich schon lange nicht mehr.

»Der hat seine Zeit auf einmal pro Woche verringert«, sagte sie zum wievielten Mal schon mit einem bedauernswerten Unterton. Er brummte zustimmend und stieß sie dann in die Seite, nach rechts zeigend.

Die Augen leuchteten auf, die Muskeln spannten sich, sie war Feuer und Flamme, eine gelungene Pause stand ihnen bevor.

Tasche an der Säule? Blick in Richtung Parkplatz, wie immer?

»Hinter die Weiße, schnell!« Sie lachte leise, schleppte ihn mit. Wie schnell man doch in der Menge untergehen und unsichtbar werden kann! ... Sie standen hinter der Säule.

Unbemerkt streckte sie den Fuß aus, leise schob sie die Tasche so weit wie möglich nach vorne. Gerade rechtzeitig, um zu sehen, wie ihr Besitzer einen Schritt nach hinten machte — ein gelungener für sie, eher weniger für ihn.

Er stolperte, warf die Tasche mit dem Fuß um, die Arme suchten nach Halt, dann fand ihn der Fuß — unglücklicherweise auf der Tasche selbst. Er schwankte noch, da schlitterte die Tasche bereits weg und öffnete sich.

Zwei Äpfel kullerten heraus.

Nicht alle schauten zu, nur diejenigen, die es brauchten.

Fünf Minuten bis zum Klingeln.

Er schloss kurz die Augen, bevor er sich zum Auf sammeln neigte. Ihm war, als liefe im Kopf ein Stummfilm ab, die letzten Wochen und Monate, die Erinnerungen rannen ihm durch die Finger, er bückte sich und hob die Äpfel auf. Am Liebsten hätte er sie weggekickt. Diese Aktion war sicherlich wieder einen Artikel in der Schülerzeitung wert, eine gute Schreiberin war sie ja, wer wusste es besser als er.

»Magere Lehrer, magere Stunden«, »Unterbezahlt, unterernährt — Beispiel eines modernen Lehrers«, »Profil eines Lehrers anhand seines Tascheninhalts« — er war ja schon richtig gut darin, sich seine Gespenster in allen Farben auszumalen. Die Schülerzeitung lebte von solchen »Gespenstern« — Pressefreiheit, sagte die Kollegin, sei unantastbar.

Es ist doch nur eine Schülerzeitung.

Sprich doch mit ihnen.

Das hatte er schon vor, als in der besagten Zeitung die Wahl zum »Sexiest teacher alive« erschien. Ja, und davor noch... »Wie nah ist mir mein Lehrer«, Erfahrungsbericht über ihren Schulweg und seinen wichtigsten Teil — ihn, wie sie ihm hier und dort über den Weg lief.

Bevor sie in die Redaktion eintrat, war wohl der unschlagbare Klassiker das »Spiel der Blicke« im Flur gewesen (dem er langsam, aber fast erfolgreich gelernt hatte, auszuweichen).

Alles Kindereien, Zeitvertreib, um den Schulalltag etwas farbig zu gestalten.

Was kann man schon von bester Freundin und bestem Freund erwarten, die auch noch zwei unvergessliche Jahre bei ihm in der Klasse zubrachten? ...

Es klingelte. Der Schülerstrom bewegte sich türeinwärts. Er sprintete im Nieselregen zum Eingang und die Treppe hoch.

In der zweiten Pause gingen sie leer aus, und überhaupt hatten sie zunächst genug.

Erst muss die vorherige Pause verdaut werden.

Beide lehnten sich hinter dem Schulgebäude ans Geländer und lachten und lachten.

Hielten sich die Bäuche in Erinnerung an seine wedelnden Arme, phantasierten wild über die vor Schreck aufgerissenen Augen, klatschten sich in die Hände bei der bloßen Erwähnung der Äpfel, der Nummer Eins der Woche.

Was waren alle Blickspiele der Welt gegen zwei verlorene Äpfel des Lieblingslehrers? ...

Wie jedes Mal eigentlich. Das Lachen stachelte auf, es war nicht nur ansteckend, das, was es auslöste, machte süchtig; wenn man gelungen gelacht hatte, schien es alles Weitere zu erlauben. Ein echt großartiges Spiel, begonnen hatte es zwar sie, aber mit ihrem Freund verhielt es sich wie mit trockenem Gras, in das ein brennendes Streichholz geworfen wird.

»Der ist einfach verdammt einmalig!«, keuchte sie und strahlte, »viel zu einmalig.«

Heute morgen hatten sie sich im Flur lautstark über die Einser und die »Ausgezeichnet« unterhalten, die sie in den »alten Zeiten« in Massen von ihm eingeheimst hatte, als er sie noch regulär unterrichtete.

Heute Nachmittag war er allein mit ihr im Raum.

Es kam, wie es kommen musste. Lange konnte man sich seine Ausreden nicht mehr anhören und setzte ihn kurzerhand als Vertretung der siebten Stunde in ihre Klasse.

Er stand am Pult.

Es war eine schwierige Stunde gewesen, wegen des »Blickspiels« hatte er mit aller Kraft versucht, nicht in ihre Richtung zu schauen — jeder Blickkontakt, das wusste er, gab einen Punkt und den wollte er ihr nicht gönnen. Sie hatte es natürlich gemerkt.

Er sammelte seine Unterlagen, packte.

Sie zögerte die Zeit umso mehr hinaus, Fenster auf, Fenster zu, Stuhl hoch, Mappe zurechtrücken, Bücher ordnen, das volle Programm.

Als sie dann am Pult vorbei schritt, hob er den Kopf und blickte ihr direkt in die Augen.

Er würde sie nicht bitten, das Ganze sein zu lassen, ihm Ruhe zu geben, das wussten sie beide zu gut.

Sie schaute zurück, hob ganz leicht eine Braue.

Er runzelte die Stirn.

Ganz leicht.

Blinzelte mit konzentriertem Gesicht.

Ihr entschuldigendes Lächeln folgte.

In Kinderbüchern kommt jetzt immer der Satz »Lass uns Freunde bleiben«, schoss es ihr plötzlich durch den Kopf.

Sie blinzelte, hob, um die Situation zu entspannen, beide Brauen an, nickte mit dem Kopf — wir müssen ja raus.

Blicke sagen mehr als tausend Worte? Was hatte sie verstanden? ...

Bevor sie wegschauen konnte, tat er es, blickte wieder auf, schenkte ihr ein väterlich wirkendes, wie er glaubte, Lächeln und sie gingen aus dem Klassenraum.

»Schönes Wochenende!«, rief sie ihm zu. Er lächelte wieder, schönes Wochenende, und schloss ab. Am Wochenende konnte er sich bei seiner Frau und den Kindern entspannen.

Montags hatte sie wieder drei volle Punkte im schon weitläufig bekannten Spiel ergattert: morgens, auf der Treppe, mittags, im Kiosk. Dann einmal absichtlich, sie ließ die Kunstmappe laut im Flur fallen. Alle drei Male war ein Lächeln dabei.

Tarnung wird nicht mehr benötigt, so entschied er sich. Keine zweideutigen Bemerkungen über mageres Frühstück kamen von der Schulzeitungsredaktion, keine Nachrufe im Flur, das Lächeln hat es gebracht, sagte er sich und lächelte immerzu weiter.

Am Mittwochmorgen kam sie noch vor dem Klingeln in die Parallelklasse gestürmt, rote Wangen, beschriebene Blätter in der Hand.

Erst gestern war sie dazu gekommen, dem Freund die ganze Geschichte vom überraschenden Blickaustausch am Freitag zu erzählen.

Nun kam sie also am Morgen angerannt und zog ihn vor die Klassentür.

»Schau mal, was ich hier habe«, plapperte sie drauf los, »ich hatte die Idee für die Schülerzeitung! Die Äpfel und dazu noch die Sache vom Freitag...«

Er grinste, sie konnte sich nicht halten und verriet:

»Das gebe ich heute in der ersten Pause der Redaktion! ‚Äpfel machen attraktiv‘, ist das nicht passend...«

Und fügte noch schnell, beinahe entschuldigend hinzu, es musste in einer Minute klingeln:

»Er ist einfach zu einmalig! Und überhaupt, jemand, der einen immer so vertrauensvoll anlächelt, verdient doch eine besondere Zuwendung, meinst du nicht?«

ВІКТОР МАРАЧ

**Генріх Гейне
ЛОРЕЛЕЯ**

Не знаю, звідки зітхання,
І чого сумним маю будь, —
Із давніх часів сказання
Не можу ніяк забуть.
Смеркає... Свіжість в долині;
Над Рейном, що мов заснув,
Туман, і на скелі вершині
Останній промінь сяйнув.
Там дівчина юна й чарівна
Угорі на вершині тій,
Уся в золоті, мов царівна,
І гребінь теж золотий.
Розчісує ним волосся
Й співає пісню вона,
Це ніжне дзвінкоголосся
П'янить сильніш від вина.
Рибалки серце від пісні
У грудях б'ється сильніш,
Не бачить вже скелі грізні,
Він дивиться вгору лиш.
Я знаю: там, де лілеї,
Зімкнуться хвилі над ним, —
І це усе Лорелея
Зробила співом своїм!

Heinrich Heine
LORELEI

Ich weiß nicht, was soll es bedeuten,
Daß ich so traurig bin;
Ein Märchen aus alten Zeiten,
Das kommt mir nicht aus dem Sinn.
Die Luft ist kühl und es dunkelt,
Und ruhig fließt der Rhein;
Der Gipfel der Berge funkelt
Im Abendsonnenschein.
Die schönste Jungfrau sitzet
Dort oben wunderbar,
Ihr goldnes Geschmeide blitzet,
Sie kämmt ihr goldenes Haar.
Sie kämmt es mit goldenem Kamme
Und singt ein Lied dabei,
Das hat eine wundersame,
Gewalt'ge Melodei.
Den Schiffer im kleinen Schiffe
Ergreift es mit wildem Weh;
Er schaut nicht die Felsenriffe,
Er schaut nur hinauf in die Höh'.
Ich glaube, die Wellen verschlingen
Am Ende Schiffer und Kahn;
Und das hat mit ihrem Singen
Die Loreley getan.

АНАСТАСІЯ МУХІНА

Егон Фрідель, Альфред Полгар
ГЕТЕ: ГРОТЕСК У ДВОХ ДІЯХ (Уривок)

Дійові особи

Гете

Шкільний радник

Професор історії німецької літератури

Перевіряючий на іспиті

Цюст поганий учень

Кон хороший учень

Лінерль подруга Цюста

Шкільний сторож

Дія перша

Класна кімната

Цюст та Лінерль

Цюст, *ходить по колу, намагається завчити, в розпачі.*

Нічого не виходить, нічого не виходить!

Лінерль. Та годі тобі! Що там того Гете вчити.

Цюст. Що там?! Ти хоч розумієш, про що говориш? Поки ти напам'ять вивчиш 23-й період творчості такого безкінечного поета, встигнеш вже забути перші 12. Ось Кернер, ось це був хлопець! У 22 роки він вже помер! Але цей Гете! Цей олімпійський монстр, на нього одного пішло більше дат, ніж на інших поетів разом узятих! Треба ж було йому прожити цілих 83 роки, всюди потрібно було йому влізти, бути присутнім при кожній історичній події, варто було йому тільки завести інтрижку з дамою, як *він* уже носив під серцем...

Лінерль. Та ти що!

Цюст. . . . новий талмуд своїх творів.

Лінерль. А, ясно!

Цюст. Але і цього недостатньо! О ні! Варто було йому побачити якусь травинку, як він починав пильно її вивчати, усіх відомих панів поблизу він втягнув у «Розмови з Гете», а тих, що подалі, він використав для

дво-, тритомного листування, а коли він нарешті постарів та не міг більше писати, він посадив біля себе Еккермана та забалакав його майже до смерті, щоб і з цього періоду було що вчити!

Лінерль. Та не може вже все бути таким важливим!

Цюст. Не важливим?! Скажи це професору Хінтерхуберу!
Пародіюючи. «У житті Гете важливо все! Запам'ятайте це ви, неuki! Гете — це святиня!...» Мені потрібно було супроводжувати його під час усіх *чотирьох* італійських подорожей!

Лінерль. Подумаєш, а з твоїм татом не можна було навіть до Праги поїхати!

Цюст. Господи, чи було тільки *три* ... А ну, подивись-но швиденько!

Лінерль, *гортає книгу.* Боже мій! Ти диви! І в Карлсбаді він був!

Цюст. Що-о?

Лінерль. Так, ось написано! *Читає.* «Розділ 18: найвеличніший поет у Карлсбаді та його вплив на лужні природні води Богемії».

Цюст, *люто.* А-а, тепер ще й це! Тепер я ще провалюсь через те, що у пана таємного радника був забор. Чорт би його побрав! Чорт би його побрав! *Кидає книгу в куток. Затемнення, грім, блискавка.*

Низький голос. Ти повинен промовити це тричі!

Цюст, *тремтить, повторює механічно.* Чорт би його побрав! *Затемнення, двері розчиняються, з'являється Гете.*

Цюст, *слабким голосом.* Хто Ви? *Знову світлішає.*

Гете, *м'яко.* Чи не пізнаєте Ви мене? Я саме той, кого біс повинен побрати.

Цюст *падає на коліна та повторює.* Корифей... Поет-герой... Творець німецької поезії... Великий діоскур з Веймара, відродивший античність...

Гете. Ах, облиште ці формальності! Звертайтеся до мене просто — Ваша Величність, розумієте? *Учень дивиться на нього з нерозумінням.* Невже складний для Вас мій франконський? *Сміється.* Так, літературна німецька

завжди важко мені давалась. А тепер скажіть мені на милість, чим я Вас образив, що Ви мене так сварите?

Цюст. Я. . . я. . . хотів би. . . тому що я не зміг знайти... якщо Вашій Величності не важко... скільки разів Ваша Величність була в Італії?

Гете. Ну, разів зо три бував, але скажіть мені, яке *Вам* до цього діло?

Цюст, *підводячись.* Ах, Ваша Величність, мова йде про завтрашній іспит. Я розумію, що все, що стосується Вас, дуже важливе та цікаве, але цього неймовірно багато. А якщо я не складу іспит, то повинен буду займатися банківською справою, а я страшенно хочу бути доктором філософії, щоб виступати у кабаре...

Egon Friedell, Alfred Polgar
GOETHE: GROTESKE IN ZWEI BILDERN (Fragment)

Personen

Goethe

Der Schulrat

Der Professor der deutschen Literaturgeschichte

Ein Prüfungsbeisitzer

Züst ein schlechter Schüler

Kohn ein guter Schüler

Linerl Züsts Freundin

Der Pedell

Erstes Bild

Schulzimmer

Züst und Linerl

Züst, *geht memorierend auf und ab, verzweifelt.* Es geht nicht, es geht nicht!

Linerl. Aber schau! Das bisserl Goethe wirst scho' a no derlerna.

Züst. Das bisserl?! Hast du eine Ahnung! Bevor man die dreiundzwanzigste Epoche so eines endlosen Dichters auswendig kann, hat man die ersten zwölf längst wieder vergessen. Da ist der Körner ein anderer Bursch gewesen! Mit zweiundzwanzig Jahren war er schon tot! Aber dieser

Goethe! Dieses olympische Monstrum, das allein mehr Jahreszahlen verbraucht hat als alle anderen Dichter zusammen! Dreiundachtzig Jahre hat er alt werden müssen; in alles hat er sich dreinmischen müssen, bei jedem Datum war er dabei; so oft er mit einem Frauenzimmer was zu tun gehabt hat, ist *er* fruchtbar geworden . . .

Linerl. Aber geh!

Züst. . . . und hat einen neuen Brocken gesammelte Werke von sich gegeben.

Linerl. Ah so!

Züst. Aber noch nicht genug! O nein! Wo er ein Gras gesehen hat, hat er ihm gleich wachsen zugehört; alle besseren Herren in seiner Nähe hat er in ›Gespräche mit Goethe‹ verwickelt und die entfernteren hat er zu zwei- bis dreibändigen Briefwechseln benützt; und wie er schon ganz alt war und nicht mehr hat schreiben können, hat er sich den Eckermann geholt und hat ihm Löcher in den Bauch geredet, nur damit auch aus dieser Zeit etwas über ihn zu lernen ist!

Linerl. Aber es wird doch net alles so wichtig sein!

Züst. Nicht wichtig?! Sag' das einmal dem Professor Hinterhuber! *Kopierend.* »In Goethes Leben ist nichts unwichtig! Merken Sie sich das, Sie Grünschnabel! Goethe ist ein Heiligtum! . . .« Auf *vier* italienischen Reisen hab' ich ihn begleiten müssen!

Linerl. Gelt, und mit dein'm Papa hast nicht nach Prag fahren dürfen!

Züst. Herrgott, oder waren's gar nur *drei* italienische . . . Bitt' dich, schau g'schwind nach!

Linerl., *blättert im Buch.* Jessas! Da schau her! In Karlsbad war er auch!

Züst. Wa-as?

Linerl. Ja, da steht's! Liest. »Kapitel achtzehn: Der Dichturfürst in Karlsbad und seine Bedeutung für die alkalischen Naturwässer des Königreiches Böhmen.«

Züst., *wütend.* Na, da hast du's! Jetzt werd' ich am End' noch durchfallen, weil der Herr Geheimrat Verstopfung gehabt

hat. Der Teufel soll ihn holen! Der Teufel soll ihn holen! *Wirft das Buch in eine Ecke. Verdunkelung, Donner, Wetterleuchten.*

Eine tiefe Stimme. Du mußt es dreimal sagen!

Züst, *zitternd, wiederholt automatisch.* Der Teufel soll ihn holen! *Verdunkelung, die Tür springt auf, es erscheint Goethe.*

Züst, *mit schwacher Stimme.* Wer sind Sie? *Es wird wieder hell.*

Goethe, *milde.* Ei, kenne Se mich denn net? Ich bin doch der, wo der Deiwel hole soll.

Züst fällt auf die Knie und wiederholt. Altmeister . . . Dichterheros . . . Neuschöpfer der deutschen Dichtung . . . Großer Dioskur von Weimar . . . Wiederbeleber der Antike . . .

Goethe. Ei, lasse Se doch die Förmlichkeiten! Sache Se oifach zu mir Exzellenz, verstanne? *Da der Schüler ihn verständnislos ansieht.* Verstehe Se mei Frankforterisch net recht? *Lächelnd.* Ja, 's Hochdeutsch hat mer immer Schwierigkeite gemacht. Und nu sache Se mer, was wolle Se eichentlich geche mich, daß Se immer so uff mich rumschimpfe?

Züst. Ich . . . ich . . . möchte . . . weil ich's nicht finden kann . . . wenn Exzellenz so gütig wären . . . wie oft waren Exzellenz in Italien?

Goethe. No, dreimal wird's schon gewese soi – Aber sache Se mer, was geht *Ihne* das an?

Züst, *indem er sich erhebt.* Ach, Exzellenz, das kommt doch sicher morgen dran in der Prüfung. Ich weiß ja, alles, was Sie betrifft, ist sehr wichtig und interessant, aber es ist so furchtbar viel. Und wenn ich die Prüfung nicht besteh', muß ich in ein Bankgeschäft und ich möcht' doch so riesig gern Doktor der Philosophie werden, um im Kabarett auftreten zu können . . .

КАРИНА ПАДАШУЛЯ

Марія Луїза Кашніц

На узбережжі лише я і ти
В м'яких обіймах водної стихії,
Лишаєш на піску свої сліди,
А море забирає взори тії.

В полоні гри й безжального буття
Не помічав нічого ти навколо:
Твої і круг, і хрест без співчуття
Нова вже хвиля поглина некволо.

Ти усмішку мені подарував,
Не знаючи, що в серці біль панує:
Тебе з тими малюнками забрав
Морський безкрай... Тому воно й сумує.

Marie Luise Kaschnitz

Heute sah ich wieder dich am Strand
Schaum der Wellen dir zu Füßen trieb
Mit dem Finger grubst du in den Sand
Zeichen ein, von denen keines blieb.

Ganz versunken warst du in dein Spiel
Mit der ewigen Vergänglichkeit
Welle kam und Stern und Kreis zerfiel
Welle ging und du warst neu bereit.

Lachend hast du dich zu mir gewandt
Ahntest nicht den Schmerz, den ich erfuhr:
Denn die schönste Welle zog zum Strand
Und sie löschte deiner Füße Spur.

ВЕРОНІКА РОМАНЮК

Йоганн Вольфганг фон Гете
ФАУСТ (Уривок)

Написано: «Спочатку було слово!»
Напевно, написали це не випадково,
Але не треба Слово високо так цінувати,
Я мушу інше значення тут передати.
Як осяяв Дух мене, подумав:
«На початку була Дума».
Тільки мушу Духа добре слухать,
Щоб нічого знов не переплутать.
Хіба ж це Думка підіймає нам вітрила?
Писати треба: «На початку була Сила».
Лиш тільки я про силу написав,
Щось підштовхнуло, щоб на місці не стояв.
Легеньким вітром Дух у серці вмість повіяв
І впевнено пишу я: «На початку була Дія!»

Johann Wolfgang von Goethe
FAUST (Fragment)

Geschrieben steht: »Im Anfang war das Wort!«
Hier stock' ich schon! Wer hilft mir weiter fort?
Ich kann das Wort so hoch unmöglich schätzen,
Ich muss es anders übersetzen,
Wenn ich vom Geiste recht erleuchtet bin.
Geschrieben steht: »Im Anfang war der Sinn«
Bedenke wohl die erste Zeile,
Dass deine Feder sich nicht übereile!
Ist es der Sinn, der alles wirkt und schafft?
Es sollte stehn: »Im Anfang war die Kraft!«
Doch, auch indem ich dieses niederschreibe,
Schon warnt mich was, dass ich dabei nicht bleibe.
Mir hilft der Geist! Auf einmal seh' ich Rat
Und schreibe getrost: »Im Anfang war die Tat!«

ІРИНА СТАСЮК

Еріх Кестнер
МАЛЕНЬКЕ СОЛО

Одному дуже самотньо
Ти стоїш біля вікна і ждеш.
Час втікає незворотно.
Життя ти знаєш, ну авжеж!
Одному на світі так самотньо,
Та найгірше вдвох самотність все ж.
Мрій не мрій, та щастя — то обман.
Ходить близько — не впіймаєш,
Руку простягни — і вже туман.
Ну а ти його все виглядаєш...
Одному на світі так самотньо,
Та найгірше вдвох самотність все ж.
Віддаєшся вся і віриш в чари,
А у серці божевільний щем,
Бо любов весь світ ділить на пари.
Поділила. Й пролилась дощем.
Для самотнього цілунки як удари.
І пощади від життя не жди.
Хоч надворі сонце, а хоч хмари,
В світі було так завжди.
Час втікає незворотно.
Мрій струмок давно вже всох.
Одному хоч і самотньо,
Гірше все-таки самотність вдвох.

Erich Kästner
KLEINES SOLO

Einsam bist du sehr alleine.
Aus der Wanduhr tropft die Zeit.
Stehst am Fenster. Starrst auf Steine.
Träumst von Liebe. Glaubst an keine.
Kennst das Leben. Weißt Bescheid.
Einsam bist du sehr alleine —
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu zweit.
Wünsche gehen auf die Freite.
Glück ist ein verhexter Ort.
Kommt dir nahe. Weicht zur Seite.
Sucht vor Suchenden das Weite.
Ist nie hier. Ist immer dort.
Stehst am Fenster. Starrst auf Steine.
Sehnsucht krallt sich in dein Kleid.
Einsam bist du sehr alleine —
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu zweit.
Schenkst dich hin. Mit Haut und Haaren.
Magst nicht bleiben, wer du bist.
Liebe treibt die Welt zu Paaren.
Wirst getrieben. Mußt erfahren,
daß es nicht die Liebe ist ...
Bist sogar im Kuß alleine.
Aus der Wanduhr tropft die Zeit.
Gehst ans Fenster. Starrst auf Steine.
Brauchtest Liebe. Findest keine.
Träumst vom Glück. Und lebst im Leid.
Einsam bist du sehr alleine —
und am schlimmsten ist die Einsamkeit zu zweit.

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Кі́рстін Шваб⁶

в мені палає чистилище
і ти мусиш
пройти через нього
тільки тоді
дістанешся ти
до мого пекла

Kirstin Schwab

in mir brennt
ein Fegefeuer
da musst du
durch
nur so
kommst du
in meine
Hölle

Кі́рстін Шваб
СЛІДИ СЛІВ

Сліди
Слів
Назад крокують
Перший
відтиск
на аркуші
залишають

дослівну діву
грають

Kirstin Schwab
FUßSTAPFENWORTE

die Fußstapfen
der Worte
zurückmarschieren
den ersten
Abdruck
im Blatt
hinterlassen
wörtliche Jungfrau
spielen

запропонуй мені щось

у самому кінці
стінки лоба
є таємна схованка
маленька шпаринка
у шафових дверцятах
як у лісі
коли дерешся через ліс
до світла
через прогалину
ночі
у глибини цілунку

рвучко впийся
мені
в губи

schlag mir doch was vor

am Ende der Stirnplatte
gibt es ein geheimes Versteck
ein Spiel
durch die Schranktür
in den Wald
durch den Wald bis zur Lichtung
durch die Lichtung
der Nacht
hinein in den Kuss
schlag ihn mir
dicht
auf die Lippen

КИНЬ ПОГЛЯД

КИНЬ ПОГЛЯД
на ліву руку
бачиш лінію життя
якою ти несешся
прямо зараз
напростець
і завжди зараз

WIRF EINEN BLICK

wirf einen Blick
in die linke Hande
siehst du Lebenslinie
auf der du läufst
gerade jetzt
geradezu
und immer jetzt

звідки взялась тут сльоза?

що вона тут незадовго до цього робила
грала?

З'явилась з якимось словом

Або крізь сітківку ока?

я хочу від неї чогось
сумувати за тобою

wo kommt die Träne her?

was hat sie kurz zuvor gemacht
gespielt?

kam sie auf einem Wort

oder durch das Netz der Augenhaut?

ich will etwas von ihr

dich vermissen

ТЕТЯНА ЯСІНСЬКА

Неле Нойхаус
ДЕНЬ МАТЕРІ

ПРОЛОГ

Неділя, 10 травня 1981 року

Він прихилився спиною до порубцьованого стовбура могутньої плакучої верби, гілля якої звисало у воду озера, і насолоджувався рідкісним щастям, бути повністю самим. Це було його улюбленим місцем. Тут його думки могли безперешкодно блукати. За завісою з листви він відчував себе захищеним і в безпеці, тому що знав, що ніхто його тут не переслідує. Молодші ніколи не віддалялися так далеко від дому, через страх перед покаранням, яке отримали б неминуче, якщо б їх впіймали. Старші були занадто ліниві гуляти так далеко, а ще й в такий теплий день, як сьогодні. Вони тинялися найліпше десь поблизу, таємно палили, слухали музику, дражнили малих і доводили до того, що хтось врешті-решт ридав, найчастіше це був хтось з дівчат. Він ненавидів їх. Всіх. Але найбільше він ненавидів ЙОГО. Якщо б він вчасно не повернувся, ВІН його б покарав. Іноді, коли ВІН був в хорошому настрої, то давав лише хорошого прочухана. Але коли ВІН був в поганому настрої, то бувало гірше. Набагато гірше. Він відчував, як йому пересихало в роті від злості лише при думці, що він змушував себе думати про інші речі. Найохочіше думав він про маму, його красиву маму, яка була так далеко. Вона пахла так добре. А коли вона його обіймала, називала його «мій маленький принц» і ходила з ним в зоопарк чи в популярне кафе у Франкфурті, тоді він був щасливим. Раніше він вірив в те, що вона йому обіцяла, коли приходила його відвідати. А точніше те, що вона його скоро, дуже скоро забере до себе, і тоді вони будуть справжньою сім'єю. Навіть коли йому було особливо зле, він вимальовував у своїй уяві, як було б жити в мамі. Він не розумів, чому він мусить тут бути, але думка, що це мине, і

вона його скоро забере, втішала його, і він міг стерпіти все. Іноді він боявся, що вона його забула, але тоді вона знову приходила і все було добре. Щонайменше на декілька годин. Як він був ще меншим, при прощанні він плакав і хапався за неї, тому що не хотів, щоб вона знову їхала і покидала його. Цього він зараз вже більше не робив, врешті-решт йому було вже тринадцять, в такому віці вже не ридають, як немовлята. Він все ще потайки сподівався, що вона коли-небудь дотримається своєї обіцянки. Все-таки він мав маму. Інші — ні. Ах, якби ж він тільки зберіг це лиш для себе! Як нерозумно з його боку казати це саме ЙОМУ! З тих пір ВІН висміював його і казав підлі речі про маму. «Ти лише потворний маленький виродок», - сказав він одного разу. «Який же ж ти дурний! Вона тебе відштовхнула, тому що вона тебе не хоче. Вона ніколи тебе не забере, розумієш? Коли ти це нарешті затишиш, недоумку?»

Nele Neuhaus
MUTTERTAG

PROLOG

Sonntag, 10. Mai 1981

Er lehnte mit dem Rücken am narbigen Stamm der mächtigen Trauerweide, deren Äste ins Wasser des Sees hingen, und genoss das seltene Glück, völlig allein zu sein. Dies war sein Lieblingsort. Hier konnte er ungestört seine Gedanken schweifen lassen. Hinter dem Vorhang aus Laub fühlte er sich geborgen und sicher, weil er wusste, dass ihm niemand hierher folgte. Die Jüngeren entfernten sich nie so weit vom Haus, aus Angst vor den Strafen, die es unweigerlich geben würde, wenn man erwischt wurde. Die Älteren waren zu faul, so weit zu laufen, erst recht an einem so warmen Tag wie heute. Sie hingen am liebsten herum, rauchten heimlich, hörten Musik, drangsalierten die Kleinen und machten sich gegenseitig fertig, bis zum Schluss irgendwer heulte, meistens eins der Mädchen. Er hasste sie. Alle. Aber am meisten hasste er IHN. Wenn er nicht rechtzeitig zurück war, würde ER ihn

bestrafen. Manchmal, wenn ER gut gelaunt war, gab es nur eine Tracht Prügel. War ER schlecht gelaunt, wurde es schlimmer. Viel schlimmer. Er spürte, wie sein Mund trocken wurde vor Angst, nur beim Gedanken daran, und er zwang sich, an andere Dinge zu denken. Am liebsten dachte er an Mama, seine schöne Mama, die so weit weg war. Sie roch so gut. Und wenn sie ihn umarmte, ihn »mein kleiner Prinz« nannte und mit ihm in den Zoo ging oder in ein vornehmes Café in Frankfurt, dann war er glücklich. Früher hatte er geglaubt, was sie ihm versprach, wenn sie ihn besuchen kam. Nämlich, dass sie ihn bald, ganz bald, zu sich holen würde und sie dann eine richtige Familie wären. Immer wenn es besonders schlimm war, hatte er sich ausgemalt, wie es wäre, bei Mama zu wohnen. Er hatte nicht verstanden, warum er hier sein musste, aber der Gedanke, dass es nur vorübergehend war und sie ihn bald holen würde, hatte ihn getröstet und alles ertragen lassen. Manchmal hatte er befürchtet, sie würde ihn vergessen, aber dann kam sie wieder und alles war gut. Wenigstens für ein paar Stunden. Als er noch kleiner war, hatte er beim Abschied geweint und sich an sie geklammert, weil er nicht wollte, dass sie wieder wegfuhr und ihn zurückließ. Das machte er jetzt nicht mehr, schließlich war er schon dreizehn, da heulte man nicht mehr wie ein Baby.

Noch immer hoffte er insgeheim, dass sie ihr Versprechen irgendwann wahr machen würde. Immerhin hatte er eine Mama. Die anderen nicht. Ach, wenn er das doch bloß für sich behalten hätte! Wie dumm von ihm, das ausgerechnet zu IHM zu sagen! Seitdem verspottete ER ihn und sagte gemeine Sachen über Mama. »Du bist nur ein hässlicher, kleiner Bastard«, hatte er einmal gesagt. »Wie blöd bist du eigentlich? Die hat dich abgeschoben, weil sie dich nicht will. Die holt dich niemals, kapiert? Wann schnallst du das endlich, du Trottel?«

ПЕРЕКЛАДИ З ПОЛЬСЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

**Адам Міцкевич
СТЕПИ АНКЕРМАНСЬКІ**

Впливаю в обшири сухого океану.
Мов човен, мій візок у зелень поринає,
У хвилях буйних трав між квітів пропливає,
Коралові минає острівці бур'яну.

Уже сутінки лягли. Ні шляху, ні кургана.
Мій зір у небі провідних зірок шукає.
Он там, далеко десь, на хмарці відблиск грає:
То світиться Дністер, там лампа Акермана!

Спинімось! Тихо як! Чуть — журавлі десь линуть,
Не розрізнув би й сокіл їх, але курличуть,
І чути, як мотиль розгойдує стеблину;
А вуж повзе між зел — то слух травинки злічить.

У тиші цій — якби він міг сюди долинуть! —
У тиші цій — якби він міг сюди долинуть —
З Литви почув би голос. — Їдьмо, нас не кличуть.

Adam Mickiewicz
STEPY AKERMANSKIE

Wpłynąłem na suchego przestwór oceanu,
Wóz nurza się w zieloność i jak łódka brodzi,
Śród fali łąk szumiących, śród kwiatów powodzi,
Omijam koralowe ostrowy burzanu.

Już mrok zapada, nigdzie drogi ni kurhanu;
Patrzę w niebo, gwiazd szukam przewodniczek łodzi;
Tam z dala błyszczy obłok? tam jutrzienka wschodzi?
To błyszczy Dniestr, to weszła lampa Akermanu.

Stójmy! — Jak cicho! — Słyszę ciągnące żurawie,
Których by nie dościgły źrenice sokoła;
Słyszę, kędy się motyl kołysa na trawie,
Kędy wąż śliską pierśią dotyka się zioła.

W takiej ciszy — tak ucho natężam ciekawie,
Że słyszałbym głos z Litwy. — Jedźmy, nikt nie woła!

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

**Станіслав Гроховяк
У СЛЬОТУ**

У сльоту
Найкраще парасоля лампи.
У сльоту
Найчистіше небо сторінок книжкових.
У сльоту
У небі листя тріпотливий посланець
І вітер
Крізь дощ мерехтливої рампи
І пес теж добрий під час сльоти,
Коли краще за вовну зігріє твої стопи.

**Stanisław Grochowiak
NA SŁOTĘ**

Na słońce
Najlepszy jest parasol lampy.
Na słońce
Najczystsze niebo książkowych stronic.
Na słońce
Liście na niebie trzepoczący goniec
I wiatr
Spoza deszczu migocącej rampy.
I pies jest dobry podczas słońca,
Gdy cieplej niż wełna ogrzewa ci stopy.

Станіслав Гроховяк

Любов —
Сьогодні думаю про невеличких пташок
Що шкутильгають на лапках зболілих

Любов —
торкнусть сьогодні вуст твоїх збіднілих
Де любов була —
А подумаю: яка

Любов —
Сьогодні розповім
Дам їй форму
Звільню від брехні

Невеличкої пташки помахом крил

Stanisław Grochowiak

Miłość —
Dziś myślę o niewielkich ptakach
Idących wolno na łapkach zbolałych

Miłość —
Dziś dotknę twoich ust zbiedniałych
Gdzie była miłość -
A pomyślę: jaka

Miłość —
Dziś powiem
Dam jej kształt
Odkłamię

Niewielkim ptakom na skrzydeł dźwiganie

ПЕРЕКЛАДИ З ФРАНЦУЗЬКОЇ

ВІКТОР МАРАЧ

**Шарль Бодлер
АЛЬБАТРОС**

Коли сум і нудьга обсідають матросів,
Щоб розвагу лиш матъ, а яку — все одно, —
Ловлять птахів вони, осяйних альбатросів,
Що весь день супроводжують у морі судно.

Уже на палубі, кинутий перед юрбою,
Щойно – неба блакить, зараз — грязь, він у ганьбі
Білі крила важкі волоче за собою,
Мов опущені весла, в безсилій мольбі.

Цар небес і морів, але тут знемагає,
Ставши враз жалюгідним, нещасним, смішним.
Той димить тютюном, люльку в дзьоб йому пхає,
Той каліку вдає — шкутильгає за ним.

Так поет лине ввись серед радості й суму,
Недоступний для стріл, світло звідавши й тьму,
Та ходить по землі серед гвалту і глуму
Два гігантські крила заважають йому.

Charles Baudelaire
L'ALBATROS

Souvent, pour s'amuser, les hommes d'équipage
Prennent des albatros, vastes oiseaux des mers,
Qui suivent, indolents compagnons de voyage,
Le navire glissant sur les gouffres amers.

A peine les ont-ils déposés sur les planches,
Que ces rois de l'azur, maladroits et honteux,
Laissent piteusement leurs grandes ailes blanches
Comme des avirons traîner à côté d'eux.

Ce voyageur ailé, comme il est gauche et veule!
Lui, naguère si beau, qu'il est comique et laid!
L'un agace son bec avec un brûle-gueule,
L'autre mime, en boitant, l'infirme qui volait!

Le Poète est semblable au prince des nuées
Qui hante la tempête et se rit de l'archer;
Exilé sur le sol au milieu des huées,
Ses ailes de géant l'empêchent de marcher.

ІРИНА СТАСЮК

Лізет Брошу

Всьому свій час —
То істина прадавня.
Час для сівби, і час для жнив.
Хтось народивсь, сміявся і тужив,
Та, як зоря із настанням світання,
На обрії життєвому погас.
Цієї долі жоден не мине.
І порятунку не знайти.
Безсила магій, й наука, й лікарі —
Жорстоке і безвиграшне парі.
Та поки є дорога — треба йти.
Приймай як дар життя земне.
Йде ніч за днем, і ріки плинуть,
З-за обрію займається світання...
Віками йде війна, летять зітхання,
За спокій наш щодня десь гинуть.
Мені болить душа, і серце мліє,
Як чую плач дітей і бідкання злиденних,
Чи ниций і зловісний регіт ката.
Кусаю нігті, і в очах темніє,
Коли зі зброєю йде брат на брата,
Забувши заповідь блаженних.
Учора друзі, а сьогодні — вороги.
І як це сталося — не збагну.
Я взимку помираю від нудьги,
Та й літо якимось вже не до смаку.
Я не люблю війну,
Мені чужі ненависть й грім баталій,
Та часом у образах я тону,
Волаю несвідомо «Ну чому
Ми світ цей топимо у боротьбі кривавій?»

Lysette Brochu

Depuis toujours
Il y a un temps pour la semence
Un temps pour la moisson
Un temps pour naître
rire et chanter...
Enfin, un temps
pour s'éteindre... pour mourir.

Ce temps, nul ne l'évite
Ni pilule magique
Ni folie d'évasion.
Rien ne peut empêcher
la nuit de surgir
la rivière de couler...
l'aube de poindre à l'horizon.

Je sais...
Car pendant des siècles
j'ai lutté... foncé
cherché le calme et l'oubli
en cadence
pour retrouver au fil des jours
la détresse et l'angoisse
au seuil de ma joie.

J'ai mal en mon âme
lorsque j'écoute
le cri des affamés
ou le tonnerre
qui gronde sauvagement.
Je me ronge les ongles
et je pleure...
inconsolable
lorsque mon frère

marche la tête basse
ou un ami me coupe
de son amitié.

Je n'aime pas l'hiver
et pourtant
tout m'arrache à l'été...
Je n'aime pas la guerre
et pourtant
je sombre dans l'offense,
dans la haine
dans l'indignité.

Parfois je pleure mon désarroi
hoche la tête
et je répète sans cesse
POURQUOI? POURQUOI? POURQUOI?

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Жак Превєр

ЗРОБИТИ ПТАХІВ ПОРТРЕТ

Намалюйте перш кліть
з розчахнутими нарозтвір дверцятами
намалюйте потім
щось миле,
просто
і необхідне вкрай
птахові
потім притуліть полотно до дерева
у саду
чи у лісі
або у кущах
сховайтесь за деревом
і ні пари з вуст
і ні кроку руш...
Інколи птах прилітає швидко
та можна чекати роками довгими
аж поки він не наважиться
Не впадайте в розпуку
чекайте
чекайте роками
адже чекання
коротке чи довге не має жодного значення
для успіху вашого полотна
Коли птах прилетить
якщо прилетить коли-небудь
зберігайте тишу
заждіть
доки птах залетить до клітки
і коли він залетить
зачиніть легенько дверцята
кінчиком пензля
потім

один за одним зітріть ґрати
не торкаючись птаха пір'їн
Після намалюйте портрет дерева
оберіть найгарнішу гілку
для птаха
намалюйте і зелень листя, і вітру свіжість
сонячний пил
намалюйте дзижчання мошви
що повниться спекою літа
а потім чекайте
чекайте
як птах вирішить заспівати
а якщо птах не співає
прикмета погана
це означає що ваша картина
геть нічого не варта
а якщо птах співає
прикмета добра
це знак що можна залишити підпис свій на картині
Тож вирвіть ніжно
пір'їну співучого птаха
і напишіть ім'я
у куточку картини.

Jacques Prévert
POUR FAIRE LE PORTRAIT D'UN OISEAU

Peindre d'abord une cage
avec une porte ouverte
peindre ensuite
quelque chose de joli
quelque chose de simple
quelque chose de beau
quelque chose d'utile
pour l'oiseau
placer ensuite la toile contre un arbre
dans un jardin

dans un bois
ou dans une forêt
se cacher derrière l'arbre
sans rien dire
sans bouger...
Parfois l'oiseau arrive vite
mais il peut aussi bien mettre de longues années
avant de se décider
Ne pas se décourager
attendre
attendre s'il le faut pendant des années
la vitesse ou la lenteur de l'arrivée de l'oiseau
n'ayant aucun rapport
avec la réussite du tableau
Quand l'oiseau arrive
s'il arrive
observer le plus profond silence
attendre que l'oiseau entre dans la cage
et quand il est entré
fermer doucement la porte avec le pinceau
puis
effacer un à un tous les barreaux
en ayant soin de ne toucher aucune des plumes de l'oiseau
Faire ensuite le portrait de l'arbre
en choisissant la plus belle de ses branches
pour l'oiseau
peindre aussi le vert feuillage et la fraîcheur du vent
la poussière du soleil
et le bruit des bêtes de l'herbe dans la chaleur de l'été
et puis attendre que l'oiseau se décide à chanter
Si l'oiseau ne chante pas
c'est mauvais signe
signe que le tableau est mauvais
mais s'il chante c'est bon signe
signe que vous pouvez signer
Alors vous arrachez tout doucement
une des plumes de l'oiseau
et vous écrivez votre nom dans un coin du tableau.

ПЕРЕКЛАДИ З ЯПОНСЬКОЇ

ОЛЕНА СТЕПАНЮК

Мотоорі Норінага⁷

Якщо запитають тебе люди про серця синів Японії,
То скажи їм, що це квіти гірської вишні,
Що дарують свої пахощі
Вранішньому сонцю.

本居宣長

敷島の
大和心を
人とはば
朝日に匂ふ
山桜花

Тайра но Канеморі⁸

Щосили намагаюсь приховати
Любов мою.
Дарма.
Люди все помічають
От і питають.

平 兼盛

忍ぶれど
色に出でにけり
我が恋いは
者や思ふと
人の問ふまで

Смутно бачити усміх дитини,
Яка не підозрює, що її батько
Йде в путь, з якої
Ще ніхто й ніколи не повертався.

藤井高尚

我が父は
帰らぬ道に
出ぬとも
知らで笑む子は
見るが悲しさ

ПРИМІТКИ ПЕРЕКЛАДАЧІВ

¹ Переклад сучасною англійською: Geoffrey Chaucer. The Legend of Good Women / Translated by A.S. Kline ©Copyright 2008 All Rights Reserved. URL:

https://www.poetryintranslation.com/PITBR/English/GoodWomen.php#anchor_Toc186791813

² Із барокових метафізиків. Джон Донн (Дан(н)), 1572 - 1631.

³ Вірша написано 1611 або 1612 р., коли поет вирушав до Континентальної Європи (англійці називали це «на континент»), зокрема, до Франції, і присвячено дружині, Енн (Anne).

⁴ Daniel McIntyre (M'Intyre) Henderson (1851 - 1906). Переклад з мови скотс (яку англійці радше називають діалектом).

⁵ Як зазначав сам В. Скотт (Sir Walter Scott (1771 - 1832)), це переклад з гельської, і в оригіналі балада називається «Cha teid mis a chaoidh», тобто «Я ніколи з ним не піду». Мова твору англійська, але з домішками шотландизмів.

⁶ Кіртін Шваб — молода австрійська поетеса, викладачка, актриса.

⁷ Мотоорі Норінаґа (1730 -1801) — вчений та публіцист XVIII сторіччя, який вважається воскресителем традиційної японської культури.

⁸ Тайра но Канеморі (невідомо - 991) — середньовічний японський поет періоду Хейан. Один з «36 видатних поетів Японії».

⁹ Фузії Таканао (1764~1840 年).

ВІДОМОСТІ ПРО ПЕРЕКЛАДАЧІВ

Мія Газдун
Львів, Україна
mia0397@gmail.com

Перекладачка, випускниця факультету іноземних мов Львівського національного університету імені Івана Франка

Анна Гресо́ва
Київ, Україна

Перекладачка, випускниця факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Ольга Демиденко
Київ, Україна
olga.demydenko80@gmail.com

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови факультету лінгвістики Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Віктор Марач
Рівне, Україна
marachv@ukr.net

Кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри вищої математики Рівненського державного гуманітарного університету

Анастасія Мухіна
Дніпро, Україна
ianonymais@gmail.com

Студентка магістратури кафедри германської філології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Олександр Одрін
Київ, Україна
olodrin@ukr.net

Старший науковий співробітник відділу історії України середніх віків і раннього нового часу Інституту історії України НАН України

Олена О'Лір
Київ, Україна
olena.olir@gmail.com

Перекладачка видавництва «Астролябія», кандидат філологічних наук

Карина Падашуля
Київ, Україна

Студентка групи ЛА-81, кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Вероніка Романюк
Рівне, Україна
nikusa2014@gmail.com

Студентка 4 курсу факультету іноземної філології Рівненського державного гуманітарного університету

Ольга **Смольніцька**
Київ, Україна
mytholog7@gmail.com

Кандидат філософських наук, старший науковий співробітник Київського літературно-меморіального музею Максима Рильського. Науковець, перекладачка, письменниця. Член НСПУ. Член ICOM (The International Council of Museums)

Ірина **Стасюк**
Київ, Україна

Викладач кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Олена **Степанюк**
Дніпро, Україна
inostrankadp@gmail.com,
ratdulivre@yahoo.fr

Завідувачка відділом документів іноземними мовами Дніпровської Центральної міської бібліотеки Централізованої системи публічних бібліотек для дорослих. Українською мовою надруковані переклади поезій Мілоша Чеслава та Збігнева Герберта в збірках поезій. Освіта: Криворізький педагогічний університет, Краківський педагогічний університет (Польща)

Ольга **Третяк**
Київ, Україна

Студентка групи ЛА-81, кафедри теорії, практики та перекладу англійської мови Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Тетяна **Ясінська**
Рівне, Україна
tanjayasinska@i.ua

Магістрантка факультету іноземної філології Рівненського державного гуманітарного університету

Науково-популярне видання
ARS TRANSLATORICA

Збірник перекладів

Випуск 4

The Collection of Translations

Issue 4

Формат 60x84_{1/16}.
Папір офсетний. Друк ризографічний.
Гарнітура Bookman Old Style.
Ум. др. арк. 3,3. Наклад 100.

Редакційно-видавничий відділ
Рівненського державного гуманітарного університету
м. Рівне, 33000, вул. Ст. Бандери, 12,
тел.: (0362) 26-48-83

Друк: «ПараГраф+»,
м. Рівне, 33000, вул. Гетьмана Мазепи, 6/8,
тел.: (0362) 26-49-27